

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 14 వ తేది శనివారము NO. 135

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస బహుళ క్వితి రుద్రము.

సంచిక ౧౩౫

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము
టటోదిల్బహారు (రిజిస్టర్)
పరిమళద్రవ్యముల కన్నిటికి నీది రాజు
ఇండియాలోనివారు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనములందును చాల పతకములును ప్రశంసా పత్రములు నియ్యబడినది.
నీదిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార పరమందును గూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. ఈ విధములగు పుష్పముల నువాసన దీనిచేయు గలదు. బుట్టికాయ ముక్కలు కేబులుమామిడి కేసిన చూచును. అప్పుడే కోసికెల్లిన పువ్వులకును వ్యాపారుల పరిమళమువంటి పరిమళ మవకముకముగ వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నిలదునంతకాలము నురేయి పరిమళద్రవ్యమునకును నిజముగ వెదనైజా (అరబిక్స్ బుల్బుల్) య 2-0-0 మధ్యనైజా య 0-12-0 ఇన్నినైజా య 0-8-0 వి.పి. చార్జి య 0-5-0 మిశ్రమమునందు దొరకనివో క్రింది సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయును.
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జమ్నూరు సీటు, బొంబాయి.

నర్వపుశ్చిక విషనంజీవిని.
(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)
ఈ విషనంజీవిని కచ్చితముగ నుపయోగించుచో రోగములు నశించును. దీనిని మోతాదుగా వాడుచు వానరములకు మా 100 ఇంచుల ఇది ప్రతి కుటుంబమునందును ఉండవలసిన ముఖ్యమందు. అన్నియు వానిని కేరమునైపులచేతగా ప్రకాశించుచున్నది. ఎన్ని దినములను ఉపయోగించును నురేయి నువాసనమును కేరము మాత్రము గాక ఎముకలు, కళ్ళు, నాడు, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు సుదయము గలదు. కల సాకెట్ 1-4 0.5. పాస్తెట్ 0.8-0. 1 డబ్బా పాస్తెట్ కల మా 5-0-0. పాస్తెట్ కేరము. వికసారి 2 పాస్తెట్లు కేరమునైపులచేతగా పాస్తెట్ ఇంచుల 100కి 25 మామిడిముల నువాసనమును నియ్యబడును. తయారము:— ధనంబు క్వితి రుద్రము. (రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్క్) పి.పి. పాపాచాణ్ డి.పి. చంద్రారావు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
జన్మమున కప్పుడనున గురింపిన కాశ్రియజన్మ గ్రంథకర్త:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. ఇన్స్టిట్యూట్ చక్రవర్తి గ్రంథము. కల ౫0-8-0.
మనెజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మలిన చందనము
(1251) టెక్సోగమునకు నేరమును నుండు శుభ్రముగ ఉన్నట్లు ఎవరికి తెలియదు. అక్కడకు తెను. పరిశ్రామమును కలిపివేర్చును. దుష్టమైన మామలకుచేసినను ఎటువై తెలుపు. వచ్చు అను మామల విధము. టెక్సోగమును మామలకుచేసిన నొమ్మును. దట్టి 1-4 2-0-0 కంపెనీచేతగా వ్రాయును.

కే. ఎస్. ముత్యయ్యగారి
(1821) క్ర.భ్యాతిచెందిన నారపుల్లు అంగవస్త్రములు, నీరలు. ప్రతిదినమున వాగా ఉలికికెట్లుకొనుటకు కాలము ప్రయోజనము. కాల పోగను చట్టులు మేలుగాను ఉండును.
6 మూరలు 44 అంగులములు క్ర.భయా మా 4-12-0
1 " 50 " " " 5-0-0
1 " 50 " " " 6-8-0
1 " 50 " " " 7-8-0
18 మూరలు నీర 44 అంగులములు " 18-0-0
" " " " " 18-0-0
12 మూరలు 42 అంగులములు " 9-0-0
" " " " " 12-0-0
అన్ని విధములైన పట్టురకములు కేరమును. క్యాటలాగు ఉచితము.
K. S. Muthiah & Co,
SILK HOUSE, BENARAS CITY.
లక్నోలో ప్రకటించిన డా. పి. పి.

ఆమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము
వెల న్నల్పము
తల నొప్పులకు
పేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
బడును
వనములికలచే
చేయబడును
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోసముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని వట్టిలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆమృతాంజనము డి.పి.,
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

సావంతుని వనాషధి సారసపరిల్లా
అపరిమితమైన రక్తమునకును బలమును వాడ్యములకు. ఎటువంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గంజములను నొండ్లును, ప్రాతమునను అన్ని విధములకును కలుగు చున్న రోగములను పోగొట్టును. (25)
యిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకాగిని
కనాషధి సారసపరిల్లా గుణ మియ్యము నిష్పాద్యములు, వాడయినను మధ్యవర్ధియను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవర్షములను, ముంపులను, కాళ్లసంబంధమును శోషమును పోగొట్టి శుభ్రమును ప్రభవించును. శరీరాశోగమును పోగొట్టెను. 16 రోగములకు 1000000 4 రూ. 99.50 4 అమ్ముడును.
పోపైటెను. డి.పి. సావంతు, 44. ఫనసవా. 2 బొంబాయి
Proprietor: D. P. SAVANT,
Fanawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పంజాబు దుస్థితి.

చెన్న ప్రసాదులు గోల్లకొండలో సమావేశమగుట

సన్నాహములను గల 5-80 నిమిషములకు పంజాబు జేతముల దుస్థితిని గూర్చియు, విచారణసంఘము, నవ్వవరి పరమల చట్టమును గూర్చియు విచారించుటకు గోల్లకొండలో మదరాసు పాఠశాల సమావేశమైరి. సభాధ్యక్షులమంతయు సభ్యులచే నిండిపోయెను. సభకుందు ఆర్యులైనవారు తర్జున. దాక్షర ముద్రామూల్య అయ్యులగారు సభాధ్యక్షులను ప్రకటించుకొని కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను. బహుళ సంఖ్య గల ప్రధానపాఠశాల సభాదేవ సలంకరించిరి. వీరిలో ప్రముఖులు:

దాక్షర ముద్రామూల్య అయ్యుల ఎస్. కస్తూరి రంగ అయ్యులగారు, రా. బ. టి. రంగారావుగారు, టి. వి. వెంకట రామయ్యుల టి. ఎస్. అరండేలు, లాడు, స. రామయ్య, టి. ఎం. కృష్ణస్వామి అయ్యులు, కేమవరపు రామయ్య, పంతులు పురాణం నాగభూషణం పంతులు గారు, సర్వోత్తమరావు, సామి వెంకటాచలం శ్రీశ్రీ, ముగ్ధమందరి అయ్యుల, దాక్షర సంబాండరావు, నేలం రాజగోపాలాచార్యులు, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యుల, టి.వి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యారు. మహాదేవశ్రీ, శేషారావు, టి. ఎ. నరేంద్రులు, నల్లా నురుస్వామి శ్రీశ్రీగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభ్యులు సభ సలంకరించిరి.

డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవిందరావు వయ్యలగారును, టి. ప్రకాశమగారు సభకు రావాలమికి విచారించుచు, ఈ సభ జయప్రథమగా జరుపగోరుచు నొక కంఠిని పంపిరి.

టి.వి. వెంకటరామయ్యగారు దాక్షర ముద్రామూల్య అయ్యులగారిని అభ్యర్థించి గా నుపాదించిరి. సామి వెంకటాచలం శ్రీశ్రీ గారి ఉపపాదనను అనుమతించిరి. దాక్షర ముద్రామూల్య అయ్యులగారు, కరతాళధ్వనులు చెలరేగి అభ్యర్థకులను సహించిరి.

అభ్యర్థకులు.

నాజేమా ముస్లిములనుండుటచే గత ఆరునెలలనుండి యుగ నేను ఏసభకును రావాలకపోతిని గాని పంజాబు ప్రజల దుస్థితిని గూర్చి విచారించు ఈ సభకు ముక్తము నేను రావాల మందలైతిని. జేకే నేకారత్తుల లగు టి. ఎస్. అరండేలు గారు నాయులస్వామను చదువుదురు.

అభ్యర్థకుల వ్యవస్థ.

స్నేహితులారా! ప్రధానమైన ఈ సభకు రావలసిన దని నన్ను పిలిచినవ్యక్తులు, భారతీయ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడు యోధులలో నేను ఒకడ నగుటచే, కొలదికాలము మాతో కూర్చుండుటనను కైతిలేని స్థితియందున్నను ఈ సభకు వచ్చుట నా ప్రథమకర్తవ్యమని యోచించి ఏమాత్ర మైనను సంకేపించకయే ఈసభకు వచ్చితిని.

పంజాబు జేతములో ఈమధ్య జరిగిన గందరగోళముల విషయమై చెప్ప రాజధాని ప్రజల మనమున చలనము గలిగి నందులకు నేను వారికి అనేకవందనము లర్పించుచున్నాను. పంజాబునందు గందరగోళములు అధికముగా నున్నప్పుడు, అవగను యుద్ధమున ఏర్పడిన సందిగ్ధస్థితిని ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగా పరిష్కరింప వలసిన సదుచునున, నాగురుకు అనినెండుటయ్య చెప్పినటులు, జేతములో కాంతిస్థాపనకు విచారము లగు కార్యములై కాలయాపనము జేయునట్టి ఏకాగ్రము లైనను విస్మరింపవలసినదని నేను అభిప్రాయపడితిని కాంతిని స్థాపించుటయే ప్రభుత్వమువారియొక్క ప్రథమ కర్తవ్యము.

చెన్న రాజధానివారు ఈపద్ధతిని బాగుగ ననుమరించిరి. కాని ఇప్పుడు జేతమున కాంతి స్థాపించబడినది. మనమింక రెండువరులు చేయటకు హక్కు గలదు.

(1) జరిగిన సర్వవిషయములకును సరియైన వామ్యులమును కోరుట.

(2) ఈ గందరగోళముల యందు భాగస్వామినిపాటి, మనకున్న సామర్థ్యముతో, సహాయము జేయుట.

స్నేహితులారా! పంజాబులో జరిగిన గందరగోళములకు ప్రభుత్వమువారు తీసికొనిన చర్య భారతీయులకందరికిని గాధ మగు అసంతృప్తినిపంపజేసినదని చెప్పటకు స్నేహితులైన నొక కానము క్రిందను, నర్ మైకేలు ఒడ్వయారు ఉత్తరపుటలనను, చమ్మనపు ప్రభువుయొక్క అంగీకారములనను ఈ కఠినచర్య తీసికొనబడినది. కాని అట్టిచర్య తీసికొనుటకు అవసరము లేదు; దాడులకార్యములు ఒనరింపబడినవి. కాని అట్టిదాడులకార్య

ము లొనరించుటకు ఏమియు పనిలేదు! నిరపరాధులను అన్యాయముగా స్వేచ్ఛకుండి తొలగించి చెలసాలయించుచిరి. కాంతిముగానన్న రాష్ట్రము, భేదముతోను, నిరాశతోనున్న రాష్ట్రముగా జేయబడినది. (స్వీగ్, స్వీగ్) కుదిరవ యును నువ్వక్రము జేయుటకు తప్ప! ఈగందరగోళములస్వభావ మెట్లునున్నను, సామర్థ్యముతోను, స్నేహభావముతోను ఈపరిస్థితిని హస్తగతము చేసికొనవలసినది. అప్పుడు దౌర్జన్యములకు అవసరమేదియును లేదని చెప్పటకు తప్ప! సైనికకానము వీర స్థాపించుటకు చేయుట తప్ప!

కాని, హిందూ జేతభుక్తులమువారు న్యాయాధికారులుగా నుండుటకు భారతీయులు కోరుతులేదు. ఈమహా సమస్యయందు భారతీయు లొకపక్షమువారును, రెండవపక్షమువారు హిందూ జేత భుక్తులమువారు, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు, వారెవరేదాము మీవైయున్నామన.

అభిమానముగాని, భీతిగాని, లేక, ఉభయతరువులకారిని ఈసమస్యకు న్యాయద్వైతంలో నిష్పక్షపాతబుద్ధిలో విచారించునట్టి స్వాతంత్ర్యము గల విచారణసంఘము—రాయలు కమిషనును భారతీయులు కోరుచుండిరి. అట్టి సంఘము ఏర్పడుటచేదా? ఈఇరుపక్షములలో నొకరు తమ అభికారములనువలన తమతాబేదాలుగల ఒక విచారణ సంఘమును ఏర్పరచిరి. ఇదియేగాక, ఒకపక్షమువారి విచారణకు అవకాశము లేకుండ నవ్వవరిపరమల చట్టమును ఆమోదింప నుండిరి.

చరమాన పరిపాలనముకై తప్ప నిరంతర పరిపాలన మింత అధికముగ లేదు. భారతీయమున బ్రిటిషు పరిపాలనమున అంత మొందింపగల గొప్పకుట్రముగలవని రెంటు కాననము చర్చించుటకు సమయమున రాజకృతినిగూరి స్నేహితులొక మిషను కల్పించుటకు సాధ్యమయ్యెను. సైనికకానం పరిపాలనమున దౌర్జన్యమును జేసినవ్యక్తులను రక్షించుటకే నవ్వవరిపరమల చట్టము లేబడినది. ఇదియే ఇందలి మిష. ఎన్నికవ్వమును కలిగియున్నవారిని రక్షించుటయే విద్యుత్తమైన అభిప్రాయము. ఈచట్టము భారతీయుల భావములను నిరసించుచున్నది. ఈచట్టము ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించు ఉద్దేశమును కనుగొనిన పిదప ఈచట్టమును తీవ్రముగా ఖండించుట అవసరమయ్యెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గూర్చి ఈ ఆక్షేపణసభను మానవయేదల, నాగరక ప్రపంచమునెదుట కలవంపు కలుగుటయే! గ్రేటు బ్రిటనులోను మనస్నేహితులు మనము సరియైన అభిమానముగల జనులకై తీవ్రపరిపాలనను, అన్యాయమును చర్యలకును, చెడుపదకలకును వ్యతిరేకింపవలసిన దనియు కోరుచున్నాడు.

స్నేహితులారా! రాజప్రతినిధిగారు తమ ఉపన్యాసమున నువ్వక్రముజేసిన కార్యక్రమము చాల ఆకాంక్షాగముగా న్యాయశూత్రములకు, నిర్దుష్టముగన్నునది. వీరియుపన్యాసము భారతీయములలో బ్రిటిషు పరిపాలన యొక్క గౌరవమును పోగొట్టుచున్నది. కావున మనకైతికొలదిని ఈపరిపాలనా విధానమును అటంకపరుపవలయును. న్యాయాధిపతి అందోళనచే పని ప్రారంభించవలయును. భారతీయమునకువచ్చువాటిల్లిన ఈఅపాయమును నిరోధించుటకు మనము మనభేదాభిప్రాయముల వీడవలయును. పార్లమెంటునెదుట నున్న సంస్కరణ చట్టమును వలన భారతీయమునకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడదన్న సమయమున, హిందూజేత భుక్తులమువారి కఠినపరిపాలనము మార్పవలసినదని మనకు అంగీకారములో మన నాయకులకు తీవ్రముగా తెల్పవలయును. స్నేహితులారా ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమున ప్లవనమందరము ఏకీభవించవలయును. కలసిపనిజేయవలయును. కలసి, కార్యసాధనమునకై ప్రయత్నింపవలయును. నేను వ్యభిచరమును, భారతీయముయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకును గౌరవమునకును మాతో పోరాడుచున్నందులకు నేను చాల గర్వముతో నున్నాను.

స్నేహితులారా! ఒక్కమాట! పంజాబుజేతమున నున్న మనసోదరులు నిరాధారులై, దుఃఖమునందును మునిగి నిరాశులై, భాధితులై దురదృష్టమునందుండిరి. వీరికి సహాయము మీరందరము చేయగోరుచున్నాను. రితిపుండుకమిటీవారు, నాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారి కద్దరి చాల బాగుగ ననుమరించిరి. నెట్లెవరు 20-క తేదీ మొదలుకొని అట్టొలకు వాల్లకతేదీవరకును పంజాబు దుఃఖభాగముల సహాయవాసరముగ ఏర్పరపడెను. మన పంజాబుసోదరులు పడినకష్టములకు మదరాసు రాజధానివారు చూపు సానుభూతి, వీరు కంపుని రాళ్ళమును బట్టి యుండును. మీ యొక్క

గాధ మగు జాభిమానమును చూపునట్టి ఈతరువులను ఎవ్వరైనా పోగొట్టుకొనకుండను. మీకు తోచినవిధముల వివిధమూలముల సహాయము చేయగోరుచున్నాను. మదరాసుపాఠశాల కార్యపూరకమున పనిచూపుదని మాపవలయును. స్నేహితులారా! మనమందరమును సరియైన భారతీయులవలె క్రమక్రింపవలయును. రాజోవు స్వాతంత్ర్యమున కర్దులమగునట్లు క్రక్రింపవలయును. ఇట్టి పనిక్రిమైన ఈమహావిద్యమును బూనిన మహనీయులకు భగవంతు దాకర్పించుగాక!

డి. ఎ. నరేంద్రుగారు.

ఈసభకు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి:—
ముదటి తీర్మానము.

ఇటీవల సైమాలో సమావేశమైన సామ్రాజ్యకానసభ యందు శ్రీరాజప్రతినిధి తన యుపన్యాసమున గావించిన ప్రకటనమునకు మదరాసుపాఠశాల విచారణ గొప్ప ఆకాంక్షాగమును వెల్లడింపుచు అని తెలుపబడిన పరిశోధకసంఘ నిర్మాణమును ప్రస్తుతస్థితిగలకు ముపకరింపవలసినది అందుచే పంజాబులోని సైనికకానం పాలనమునకు సంబంధించిన వర్తనమును, న్యాయద్వైతంలోడను, దృఢభావముతోడను నిష్పక్షపాత బుద్ధిలోడను విమర్శించుటకు తగిన సభ్యులుగల ఒకరాయలు కమిషనును ఏర్పరచిన నే గాని, ప్రజలయందు వ్యాప్తమై యున్న అసంతృప్తి తొలగి ప్రజావిశ్వాసము మరల నెలకొనవలసినది అభిప్రాయ ముచున్నాడు.

పంజాబురాష్ట్రము విప్లవస్థితిలో నుండెనని ప్రకటించి సైనిక పరిపాలనము స్థాపించిరి. నర్ మైకేలు ఒడ్వయారుగారు పరిపాలనముపతే నే ప్రజలు చాల ఇరుదులపడిరి. ఈ నవ పరిపాలనమువలన 72 వర్తనములు మయ్యు కలిగి అమితమగు జేకే నేర యొందిన మహనీయులు చెలసాలయించు ఉంచబడిరి. ఆ నేకమంది నాయకులు కారాగారమునందు చాచబడిరి. ఈ చర్యలను స్వంతముగా చూచినవారికి జేతమున బయలుదేసిన ప్రజల క్షేమ చక్కగ అరయుగలరు.

చమ్మనపు ప్రభువు సామ్రాజ్య కానసభ యందు తెల్పిన వాక్యములు భారతీయుల కందరికినే ఆకాంక్షాగము కలిగించినది. సర్వ పక్షములవారును వీరి హక్కులను తీవ్రముగా విమర్శించుచున్నను, ఈ విషయమున సర్వతరువుల వారును ఏకీభవించ వలయును. ఉపన్యాసమునందెక్కడను సానుభూతిలేదు. కావున వీరికి రాజనీతిజ్ఞత, దయ వీర్యముగానరావు. సత్యాగ్రహమును నిరసించిన వారునుగూడ ఈ తీర్మానములను బలపరచుచుండిరి.

విచారణసంఘము.

ఇప్పుడు నియోజింపబడు విచారణసంఘము సరియైనదిగాదు. ప్రారంభముండియు 'నర్ మైకేలు ఒడ్వయారు'గారును చమ్మనపు ప్రభువును పంజాబుజేతము తిరుగుబాటుకు నిర్దుష్టముగన్నునది నునుపుచుండిరి. ఈ యొక్క తమ కార్యమును సమర్పించుట కేర్పరుపబడినది. గందరగోళములు జరిగినపిదప ఆయనాను మున్నగు ప్రముఖులు పంజాబుజేతము దర్శింపవం ద నిరోధించబడిరి. హిందూజేత భుక్తులమువారువారి వీరి విజ్ఞప్తిని నిరసించిరి. ఇదిగాక తమతాబేదాలు గలసభ్యులును నిర్బంధించిరి. ఈసంఘమున రైతుదొర గారుగూడ నుండి ఇంగురులను ఈసంఘమువారి విచారణయందు ప్రజలకు నమృతము పోయినది.

ప్రజల అసంతృప్తి.

ఈ నిరంతర పరిపాలనము చేతను, సైనిక పరిపాలనముచేతను పంజాబు జేతమునకు ఆపారమగు నష్టము సంభవించెను. భారతీయుల కందరముకు అసంతృప్తి జనించెను. ప్రభుత్వమునందు ప్రజలకు విశ్వాసము కలుగజేయనియేదల నిశ్చయముగ ప్రభుత్వమునకు ఆపాయము కలదు. ప్రజలవిశ్వాసమును బడయని యేదల ప్రభుత్వమే లేదు.

రా. బి. టి. రంగారావు గారు.

యుద్ధ ప్రారంభమున, గొప్పనీరును గావించిన జర్మనీజేతము నడచుటకును, భాగ సొందుచున్న చిన్న రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమునకే యుద్ధము చేయుటకుమండెనని పల్లికిటీ బోర్డువారు తెల్పిరి. నీవిట జనులమై భాంబులు జేయుట ఆనాగరికమనిగొని భారతజేతమునకు మొదలగుత్తిన విమనము పంజాబీయులకు మొదటనే ప్రదర్శించబడినది. అందుచుండి భాంబులు జేయబడినవి. నాయకులు చెలసాలయించు ఉంచబడిరి. నిధులయందు ప్రజలు కొరదాలతోకొట్టుబడిరి. ప్రజలయందు అమితమగు భీతావమాను కలుగజేయబడినది. ఇట్టి విధముగా జేతముకష్టముల పాలగునని ఎన్నడును తలచనివారమైతిమి. ఈ గందరగోళములు ప్రాత్యానామములన కలుగలేదు. ప్రాత్యా

పాపములకొనినను నైతిక శాసన పరిపాలన మనవరము లేదు. శ్రమలుచేసిన కార్యములకు మనము సిగ్గుపడుచున్నాము. కఠిన పరిపాలనను న్యాయాచితమయ్యెను. ఇది దేశమునకు అమిత మగు దుఃఖమును కలిగించెనని వాదించువారు తెల్పినారు. ఆ గృహము కలిగించెనని నేను తెలుసుకొన్నాను. పండిత మదన మోహన మాలవ్యగారు సామ్రాజ్య శాసన సభయందు వేయి నున్న ప్రశ్నల చూచిన మీదట పంజాబు దుస్థితి విశదము కాగలదు. విచారణసంఘమువారు విచారణ చేయకమునుపే నవ్వపరిహారముల చట్టమును ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. సంఘము వారియొక్క విచారణ నిష్పత్తియోజనము. ఒక హిందువుని మహమ్మదీయుని యొక్క వాస్తవము కలిపి కట్టి వీరిని వీరుల నుండి తిప్పిరి. ఇదియేనా హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళన ము? బ్రిటిషు పౌరులగు న్యకంబ్రి కరిఫోర్థ సంఘ ముండే కలయును. నేటిసభకు బ్రిటిషుపౌరులకు ఒక హెచ్చరిక జేయుచున్నాము. మీరందరూ ఈ తీర్మానము సంగీకరింప గోరుచున్నాను.

కల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠి, లాడు గోవిందరావు, వేమ కలభై రామరాజువంతులు, జి. రామచంద్రరావుగారు బల పరక ఈ తీర్మానము స్వీకరణార్హమయ్యెను.

మా. రామచంద్రయ్యగారు ఈ దిగువ తీర్మానము ఉపపాదించిరి.

రెండవ తీర్మానము

పంజాబులోని నైతిక శాసన పరిపాలననుసంబంధముగల ఉద్యోగుల కక్షయన నవ్వపరిహారముల చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు రాజకీయవిధి చేసిన ప్రశ్నలమును ఈ సభ వారు తీర్చిదిద్దుగా ఖండించుచు, అట్టి శాసనమున కిది సమయ ముకాదనియు, పరిశోధక సంఘవారి కక్షయనుండి అట్టిఉద్యోగులను వదిలివేయుట న్యాయసమ్మతము కాదనియు, అందు మూలమున ఈ బిల్లు శాసనసభయందు తాల్పదని శ్రీహర్ష భౌముని ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వమునకు తెలుపవలయు ననియు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ నైతికశాసనమును ఉపపాదించుచు ఇట్లు నుడిచిరి.

పంజాబుజేతము గందరగోళములతో నున్న దనుకొందము. అట్టి సమయమున దేశమున కాంతి స్థాపించుట ప్రభుత్వ మువారియొక్క ప్రథమకర్తవ్యము. రాంతిస్థాపనకు కొన్ని న్యాయవిధములైన అధికారములు కావలసియున్నవి గాని నైతిక శాసనపరిపాలనముగాదు. ఈ పరిపాలనమున హిందూజేతమునకు మొదటవచ్చినవారైన విమానమునుండి ప్రజలపై బొంబులు వేయబడిన. బహిరంగ పీఠులలో శ్రమజీవితముతో కొట్టి బడి, తీరనగునీతులకు పాలయిరి. పండిత మదనమోహనమాలవ్యగారియొక్క ప్రశ్నల చూచినయెడల పంజాబుపాలకుల దారుణములు నున్న క్షమకాగలదు. ఈ నిరంకుశాధికారవర్తనను అధికారి భారతీయు డుండి, ఈ దారుణములకు చూడ వోవక ఈయంద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చెను. సామ్రాజ్య శాసనసభయందు రాజకీయవిధి ఇచ్చిన యంత్యాయము చాల ఆకాఢగముగ నుండెను. కాని పశ్చాత్తాపము లేదు. ఇదిగాక అసభికారసభ్యుల తీవ్రగందరగోళములకు బాధ్యులని నుడిచిరి.

నవ్వపరిహారముల చట్టము

ఈ చట్టమును సామ్రాజ్య శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టె నున్నారు. విచారణసంఘమును ఏర్పడుచున్నది. ఈ సంఘ మువారు విచారణగావించి తాము తీసికొనిన సాక్ష్యముయొక్క సారాంశములను ప్రజల యెదుట పెట్టినయెడల, ప్రజలు నేరస్థులైనవెడల ఈ చట్టమును ప్రభుత్వమువారు కానింప వచ్చును. కాని ఇట్టితరుణమున నైతికపరిపాలనను దారుణములను గావించిన ఉద్యోగులను రక్షించుటకై ఈ చట్ట మును ఆమోదించుట న్యాయబద్ధమైనది కాదు! రాజ ప్రతినిధి చట్టములను చేయి అధికారము గలదు. సార్వ భౌమునకు చట్టమును కృత్రిమము అధికారము గలదు. ఎటు లైనను ఈ చట్టము ప్రస్తుత మంగీకరింపబడును. ఈ అధికారము గల ఈ విచారణసంఘము గాక బ్రిటిషుపౌరులగు న్యకంబ్రి విచారణ సంఘ, రాయలు కమిషను ఉండవలయు నని తెల్పిరి.

కేవల మినను గారు

మనకు రెండువిషయములు తెలియును. (1) సలూములు చేయుట (2) ప్రభుత్వమువారి సర్దులను ఆజేపించుట. మనము కష్టముల పాలు చేయబడినప్పుడు మనము ప్రభుత్వచర్యను ఖండించుదుము. మనము చంపబడినప్పుడు మరెవరియైనా

ఖండించెదము. మనమంత కంటే నైతిక శాస్త్రముల చేయ జాలకుంటేము. ఈ విషయములన్నియును పంజాబుజేతమున జరిగిన గందరగోళములయందు గాంచుచు న్నారము. పాశ్చాత్యుల కొకనీతిశాస్త్రము, స్వలకాకులవారి కొకనీతిశాస్త్రము. జపానుదేశీయులు ఒకవిదేశీయములతోయి ఏ ప్రజేతమునైన ఆక్రమించినయెడల జపానువారు ఆజేత ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను తీసివేసిరిని ఆంగ్లేయులు నుకపు దురు. వీరే ఏ ప్రజేతమునైన ఆట్టి రీతిగా ఆక్రమించినయెడల ఆజేత ప్రజలను ఆనాగరిక పు స్థితినుండి నాగరిక పు స్థితికి తెచ్చుట ఆక్రమించితిమని తెలుపుదురు. నందకుమారుడు ఫోర్బ్రి చేసినవ్యయ వీరికి ఉరి తీక్ష విధింపబడినది. క్రైస్తవ ఇట్టివిధముగనే ఫోర్బ్రి చేసినవ్యయ ప్రభుపదవి ఒకంగబడినది.

గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తము రావుగారు

కాంగ్రెసు కోరికలను మితవాదము భయపడిరి ఇం దుల్లో నైతికము లైజువేలకు సగముకదామును కృత్యమును చూపుచి. మాంటాగూ చట్టసభ్యుల నిధానమునకు నిటులే మిత వాదముభయపడిరి. రౌటుచట్టము ఆమోదించబడుచున్న సమయమునకపర్జీగారు ఒకతీర్మానమును ఉపపాదించగా మితవా దు లందరూ ప్రతికూలాభిప్రాయము వహించి సత్కార్యచర్య మును నిరసించిరి. ఈ కారణములచే అధికారవర్తనమువారు మనయొక్క తత్వములను బాగుగ కనిపెట్టి తగినభుజులమును ఉపయోగించిరి. వారిద్వప్రేమ విచారింపినయెడల వారి చర్యలు తప్పుగాదు. మనమితవాదులచర్యలే నిరంకుశపరిపాలనమునకు కారణము. న్యాయసభయేమే ఉత్తమమైనది. ప్రతిగృహము నందును సభలేర్పరచి తీర్చిదిద్దు ఆంధ్రేశము చేయవలయును. అప్పుడే మనఉద్యమము నేర చేయను.

కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు, అల్లాడ కృష్ణస్వామియ్యగారు ఈ తీర్మానమును బలపరిచిరి.

ఈ తీర్మానము స్వీకరణార్హమయ్యెను.

వి. సి. శేషచాల్లగారు ఈ దిగువ తీర్మానమును ఉపపాదించిరి:—

మూడవ తీర్మానము.

పంజాబు సోదరుల కడగండ్లయెడల తమసంపూర్ణ సానుభూతిని తెల్పుచు, ఇందుల కేర్పరుపబడిన వారమునందు ఆ జేతమునకు సహాయము చేయవలసిన దని ఈ సభవారు ఈ రాష్ట్రపాలుల హెచ్చరించు చున్నారు.

సాదర్శన బదులు సాహాయ్యములు అనునదిచిరి.

టి. ఎమ్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు

ఆవాసమున జేయవలసి

ఈ వాసమున భార్యకృష్ణ ప్రదర్శనము యున్నగునవి జరుగును. మీ స్నేహితులను ప్రోత్సహించుచి, మీయొక్క యువారసభావమును తెలియజేయు, విరాళమునకు సహాయము జేయవలెను. ప్రదర్శనములదర్శింపుడు. స్నేహితులకు ప్రోత్సహము కలుగజేయవలెను. కమిటీవారు గృహమునకు వెదలి విరాళముల గ్రహించుడు. పెద్దమనుష్యులయొద్దనుండి గొప్ప విరాళములను కమిటీ సభ్యులే సమూహ జేయవలెను.

అధ్యక్షులు.

ఈ సమయమున పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారద్య ములుగ నుండగోరుచున్నాను-విచారణసంఘములయెదుట ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేకముగ సాక్ష్యమురాదు-ప్రజలు భయపడుదురు. అందులకు తగినపరిచేయవలయును. ఇది న్యాయవిధిగాను భవములను జెప్పచున్నాను, అందరు ఈవిధికి సహాయము చేసి పంజాబుసోదరుల దుఃఖములను సత్కరింపవలెను.

కథాకార్యకర్తలు ముగింపగనే ఎస్. కస్తూరిరంగయ్యగారు అధ్యక్షులకు వందనము లప్పించిరి. పండితమితర ధ్యములు, జేతకృత్రిమారితము లగు కేతలును చెలరేగెను. ఇంకతో సభముగిసెను.

బెజవాడ పౌరుల సభ:—పంజాబు అల్లడుల సందర్భమున నిరాధారస్థితియందున్నవారికి ధనసహాయము చేయుటకు ధనమును సమకూర్చుటకు ఇంద్రమ్మిటిబిల్లును సామ్రాజ్య శాసనసభయందు ఉపపాదించబడినది ఖండించుటకును బెజవాడలో దీనిజనుకాంగ్రెసు కమిటీవారి ఏర్పాటు ప్రకారము బారిష్టరు టంగుటూరి శ్రీకాళంగారి అధ్యక్షతకీంద బెజవాడ పురమందిరమున 11-వ తేదీన సమావేశము జరిగినది. చాలమంది సభకువచ్చిరి. తీర్మానము లామోదింపబడినది. (తంతివార్త)

మరియొక వకీలు:—పి. రాఘవయ్యగారు నిన్న హైకోర్టు కక్షలుగా చేర్చుకొనబడిరి.

తిరువల్లి కేసే సంగీతసభ:—రేళు కనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు వెంకటాచలము పెట్టిపిడి నె 100 గృహములకు వచ్చాననీబాయిదే సీతాకళ్యాణ కథాకాలక్షేపము గావించబడును.

ట్రామ్వేమునుష్యుల సమావేశము:—నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఇంతాద్రిపేటయందలి ట్రామ్వే యూనియన్ భవనమున ట్రామ్వేమునుష్యులు సభచేసెదరు. ఆర్. వి. బాలయ్యగారును చలోవాధ్యాయ గారును ప్రసంగించెదరు. సకాలమునకు రాగలుగునదే ఆరంభమగుడ మాటాడెదరు.

కొంకులు, సమ్మోకట్టులు

లండను, సెప్టెంబరు 9:—ట్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు సభకు క్రైముగారు వచ్చుచున్న సభ్యులక్రమంతోత్సాహమును గనబరచిరి. క్రైముగారు సమ్మోకట్టుపద్ధతి మంచిదిగాదనియు, అందువలన పరిశ్రమలన్నియు చెడవనియు, కేవలజను విశేషముగ బాధపడెదరనియు చెప్పిరి. తక్కినవిషయములన్నిటి నాలోచించునపు డంతరేలివిజేట అండి క్రైస్తవసానా సముల జూపువారు సమ్మోకట్టుట వలన న పరి పూర్ణ విజయము గలుగునని అంతరేతముగ నమ్ముట నాకుచాల ఆశ్చర్యకరముగనున్నది. న్యాయము లభింపనంతరకున కా ర్మికప్రతినిధులు న్యాయస్థానములందు తమ కార్యములను సాధించు కొనవలయును. కాన నానుసరణముగ కార్మికులకు పాద్ర మెంటుసభ్యుల బేతముంది ప్రయత్నించుచున్నారు. కార్మికులు వారికి తోడ్పడవచ్చును. అంతేమీ గాని జేతములో నంక్షోభము గలిగించవలదని నాకోరిక.

గనిపనివారల ప్రతినిధి వాడ్లిగారిట్లు చెప్పిరి. “సమ్మోకట్టుకులయొక నను విషయములో పనివా రెంతమంది (టిబిలులయొక్క) కార్యనిర్వాహక వర్గమువారిలో నేటిభవించుచున్నాలో తెలిసికొనుట తీర్మానముజేయవలసినది.” తీర్మాన ఫలిత మందలికే నాప్లావరణముగ నుండెను. నాదికుల (కలి నిధులు 99000 నుండి వోట్లు తీయునపుడు సభలో తేక పోయిరి.

రుమేనియా హంగరీ జేతములు.

బుడాపెస్టు, సెప్టెంబరు 10:—28-వ తేదీన ఎన్నికలు జరుగవలయునని హంగరీయములు చేయు ప్రకటన పెట్టినాడి దని రుమేనియములు తెలియబరచిరి. అట్లు ప్రకటించుటకు నాజ్జ ఈయవలసినదని హెత్తిపీర్చిగారు మిత్రమండలి ప్రతినిధులను గోరుచున్నారు. ఈ విషయమున ప్రజల ఆశ్చి ప్రాముఖ్యున్నదో నాగుగ పరిశీలించవలయునని రుమేనియా కోరుచున్నది.

ఆస్ట్రీలియావంతు.

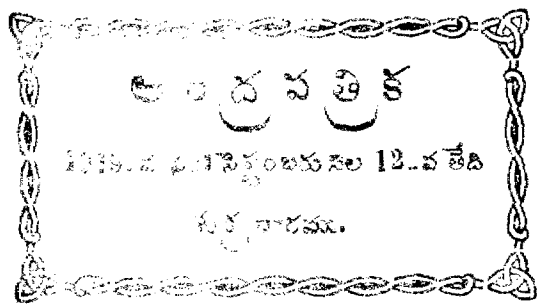
మెన్జోర్నీ, సెప్టెంబరు 9:—జర్మనీదేశము 1920-వ సంవత్సరములో నవ్వపరిహార దృక్పథమున మొదటి వంతును చెల్లించునెడల ఆస్ట్రీలియా కంతునకు కొటివరములు లభించవనియు, నవ్వపరిహారము పూర్తిగ చెల్లించబడునెడల నది సుమారు 6కోట్లగుననియు హూజిగుగారు మంత్రివర్గ సభ్యులకు తెలియబరచిరి.

జర్మను సాంఘికవాదులు వర్ణించుట.

బెర్లిను, సెప్టెంబరు 10:—బుడాపెస్టు సంతకము. 4500 మంది సాంఘికవాదులు ఆరెన్సుచేయబడిరి ఇంతలోనే వారు విచారింపబడుదురు ప్రస్తుత మెర్వరిని తీమించుకత్తిలే దు గావుక సాంఘికవాదులలో నెవరికిని మరణశిక్షను విధించరలదని మిత్రమండలివా లొక కోటు పంపిరి

బోస్టను పోలీసువారి సమ్మోకట్టు.

బోస్టను, సెప్టెంబరు 10:—పోలీసువారు సమ్మోకట్టి, యూనియనులో జేవందులకు కోరింది 19 గురు పోలీసు జవానులను పనినుండి తప్పించిన పోలీసు కమిషనుకు న్యాయములనుండి తప్పించవలసినదని వారుకోరిరి.

పంజాబు విచారణ

మాలవ్యగారి ప్రతిపాదనము

“పంజాబు అట్టమొదటి విచారణకు ఒక సంవత్సరము విశ్రాంతి తీసుకొనుచు, అందులో ఇండియా కర్నూలు యొక్క సంబంధములను బాగా చూచి, పర్యవేక్షణ నుండగలము. వాటికింద నుచున్నవి విచారణలమును. ఇట్లుంటే కానములకు కేసు, కేసు, వానిననుబట్టి అంత కఠినమును ప్రయోగమును చేయించగలము. మార్గము లాలోచించి, పరిష్కారము నిర్దేశించుటకు తీసికొనుటకు గాని తగ్గించుటకుగాని సంభూతివాదికి అధికార ముండగలము.”

సామ్రాజ్య శాసనసభయందు మదనమోహన మాలవ్యగారు ప్రతిపాదనమును విన్నవించుటను దెలియజేసిరి. మూడవ తేదీన శ్రీ మన్మధప్రభువు వారి యారంభ ప్రసంగమునందు విచారణోపసంఘ నిర్మాణమును తెలియ జేసెను. మాలవ్యగారి తీర్మానముచేత స్థానము లేదు. నూతన పద్ధతులను సమర్థించి తీర్మానమును సవరణ చేసి కొనుటకు మాలవ్యగారు కోరిరి. సర్ విలియము విన్సెంటుగారు సవరణ చేయుట యక్రమ మనియును మూడుదినముల గడువైన కావలయుననియును నాక్షేపించిరి. మాలవ్యగారు రంగీకరించిరి. కాని విన్సెంటుగారు 15 దినములైనను గడువు గావలయునని తెలిపిరి. మన్మధప్రభు విన్సెంటుగారి మతముతో నేకీభవించిరి. ఈ విషయము సంపూర్ణముగ 15 దినముల పిమ్మటను చర్చించుట కంగీకరించిన తన కాగుట కభ్యంతరము లేదని మాలవ్యగారు తెలిపిరి. రాజప్రతినిధి వాగ్దానము చేయుటకు ఏలు లేదని తెలిపినందున ప్రతిపాదనమును గురించి చర్చ ప్రారంభమైనది. పంజాబునందు జరిగిన యల్లరులకు కారణము లేవియు గనుగొనుట పాలకపాలితుల కవసరము. జరిగిన దుష్కార్యములకు మార్గము లా స్థాపితమై ప్రజలు కఠినదండనములకు పాలైరి. పంజాబు నందలి యల్లరులకు విమోచనములనుండి బాంబులను ప్రయోగించుటయును మార్గములను సమమునం దించుటయును సభికారుల తొందరల వలన గలిగినవ్యవహారము లని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. అధికారులు వారి కఠినవ్యవహారములు దేశమును మహోపద్రవమునుండి రక్షించిన వని నమ్ముచున్నారు. ఎవరి మూహలు సత్యములొ లోకమునకు వెల్లడియగుట యవసరము. లోకమునకు సత్యమును వెల్లడి చేయుటకు భారతీయుల మీద మోచబడిన ఘోరకళింకమును బాపుటకును ప్రజలయందు గల దృఢ విశ్వాసమును మూలవ్యగారు తీర్మానముచేయున శాసనసభయందు విన్నవించిరి. పంచలకుండి సర్వహక్కులు యెవరివలన పాలించు క్షిణించుచున్నపుడు వారిగతిని నిర్ణయించుట దేశక్షేమమున కవసరము. ప్రజల విశ్వాసమును బడియుటకు పాలకులు వారి వ్యవహారములను సుబద్ధించుకొనుట యవసరము. పాలకులు పాలితులు విచారణావసరమును సంగీకరించుచున్నారు. పాలకులు వారి వ్యవహారమును సంగీకరించుటకునున్నారు. ప్రజలు వారి నిర్దోషత్వమును స్థాపించుటకు గడంగుచున్నారు.

ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమునా లోక విచారణసంఘ నిర్మాణమును సూచించియున్నారు. ఆ సంఘము నందు ప్రజలకు విశ్వాసము గలుగుట ముఖ్యము. మార్గము లా నామోదించిన హిందూ దేశ ప్రభుత్వము వారి విచారణసంఘమును నిర్మించియుండిరి. సభాధ్యక్షుడు హంటరు ప్రభువునకు మాత్రము ప్రభుత్వముతో నే విధమైన సంబంధము లేక పోయినను నితరులకు సంబంధముగలదు. హిందూ దేశ ప్రభుత్వముతో సంబంధము గల విచారణ సంఘమునకు స్వతంత్రాచరణము సాధ్యమని తోచదు. నియమితమైన భారతసభ్యులందైనను ప్రజావిశ్వాసమును గడించినవ్యక్తులు లేరు. ప్రజావిశ్వాస పాత్రులైన సభ్యులు లేకపోయినను విచారణోపసంఘమునకు శిక్షలను తగ్గించుటకు గాని తీసివేయుటకుగాని యధికార మొసంగబడలేదు. విచారణోపసంఘము నివేదికను విచారణాసంతరము హిందూ దేశ ప్రభుత్వమునకు సమర్పించును. వారి యభిప్రాయములు ప్రజలకు తెలిసి యున్నవి. విచారణసంఘనివేదికను బ్రతిష్ఠా ప్రభుత్వమునకు సమర్పించుట ప్రయోజనకరముగ నుండగలదు. శిక్షలను వ్యవహారక్రమమును నామోదించిన ప్రభుత్వము నియమించిన విచారణోపసంఘము విశేషభిన్నాభిప్రాయములను దెలుపుననుట విశ్వసనీయముగాదు. ఇట్టి యసందర్భములు సంప్రాప్తము గాకుండుటకై మాళవ్యగారు స్వతంత్రవ్యక్తిత్వము గల విచారణసంఘమును నియమించవలయునని కోరిరి. మతియును విచారణసంఘమునకు స్వతంత్రాచరణమున కవకాశము నొసంగవలయునని కోరిరి. రాజప్రతినిధి నిర్ణయించిన సంఘమునం దింకొక హైందవ సభ్యుని జేర్చుమనియును వారి యధికారమును విశాలము చేయవలయుననియును మాళవ్యగారు చేసిన ప్రార్థన సహేతుకముగనున్నది. మాళవ్యగారి మితభావణమును గమనించి మన్మధప్రభు వారిసవరణలను నామోదించుదురని నమ్ముచున్నాము. శర్మగారు విచారణోపసంఘము పరిపాలనమునకు సంబంధములేని బ్రతిష్ఠాప్రజలను గలిగియుండుట యుక్తమని తెలియజేసిరి. క్రమగారు వయస్సు హిందూదేశముల ననుసరించి సర్ మైకేలు ఓవ్యయరుగారి నిరంకుశతన సమర్థించుచు విచారణోపసంఘమునం దొక అసభికార యూరపియును సభ్యుని నియమించవలయునని కోరిరి.

పంజాబునందు శాంతిని ప్రతిష్ఠించుటకై పాటుపడుచున్న సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లాగ్ గారి భావములతో నేకీభవించుచు వారికారుణ్యధర్మమునకు ప్రజలు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నారు. మాక్లాగ్ గారు రెరిగినవిషయము లితరులకు తెలియవు. వారు తెలిపినటులు పంజాబునందు మహోపద్రవము గలుగ లేదను భావము సత్యమారమైయుండవచ్చును. దేశము మహోపద్రవదశనుండి తప్పించుకొని యుండవచ్చును. మార్గము లా తీర్పులు వ్యాయసమృత్తములై యుండవచ్చును. అయినను శిక్షలు కఠినములని మాక్లాగ్ గారు రంగీకరించుచున్నారు. శిక్షితులైనవారందరును దేశోపద్రవమున కేవిధముగ దోడ్పడినదియును నిర్ణయించిన గాని వారి కఠినశిక్షలను సమర్థించుట కవకాశము లేదు. మాక్లాగ్ గారు కోరినటులు సేరస్థులను దయలేకను శిక్షించవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమువారు విచారణోపసంఘ నిర్మాణమునందును శిక్షలను తగ్గించుటయందును జూపిన సంగుచితభావము మాక్లాగ్ గారు గౌరవించి శాంతిస్థాపనమును విశ్వాసమును గలిగించ సేరదు. మాలవ్యగారి ప్రతిపాదనము తిరిగి చర్చకు వచ్చి

నపుడు మన్మధప్రభువు మాలవ్యగారు సూచించిన సవరణల నామోదించిన ప్రజావిశ్వాసము నధికముగ బడయగల రని విన్నవించుచున్నాము.

ట్రావెన్కూరు - రాజ్యాంగసంస్కరణములు

బ్రిటిషు భాగములందు రాజ్యాంగసంస్కరణములు జరుగునపుడు సంస్థానములను నామార్గమునవలంబించు నని బరోడా మైసూరు సంస్థానముల చరిత్రములు తెలుపుచున్నవి. ట్రావెన్కూరు సంస్థానపు వైశాల్యము 7,129 చదరపుమైళ్లు. ఆదాయము 1,28,00,000 రూప్యములు. ప్రజాసంఖ్య 31,28,975. తిరువాన్కూరు సంస్థానము ప్రజాభోదయమైన సంస్థానములం దొకటియై ను రాజ్యాంగనిర్మాణమునం దింతవరకునునపురోవృద్ధి గలుగ లేదు. విద్యావ్యాప్తన మీ సంస్థానమునందు బాగుగనున్నది. ఇప్పుడు మహారాజగారు రాజ్యాంగములను సంస్కరించుటకు బూనుకొనుట వారి దూరదృష్టిని వెల్లడిచేయుచున్నది. మంత్రీకృష్ణకు నాయకుగారు మహారాజగారి సంకల్పముల కనురూపముగ రాజ్యాంగనిర్మాణమును సంస్కరించి ప్రజల కృతజ్ఞతకు బాతులగుచున్నారు. ఇదివరకె గ్రామపంచాయతులను స్థాపించి ప్రజలకు స్థానిక పరిపాలనమునందు బాధ్యతను కొంతవరకు గలుగజేసిరి. లోకలుబోధులందును మ్యునిసిపాలిటీలందును ప్రజాధికారవ్యాప్తనమునకు నిర్ణయములు చేయబడుచున్నవి. ఇప్పుడు శాసనసభను విస్తృతము చేసి సంస్కరించుట కొక శాసనమును మహారాజు నిర్మించెను. శాసననిర్మాణమునందు మహారాజగారు వారి నిరంకుశాధికారమును వరులుకొనలేదు. శాసనమువలనను శాసనసభలకు కొంత పరిపాలనాధికార మొసంగబడినది. ప్రజాపాలనము వ్యవేశ సంస్థానములందు వ్యాపకమును గాంచుటకు సంస్థానాధీశులు వారి యధికారమును క్రమముగ ప్రజాధీశము చేయుట యవసరము. భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణములందు మాంటు ఫర్డువిధానము పరిపాలనబాధ్యతను ప్రజాధీశము చేయ దలపెట్టినటులు మహారాజును తలపెట్టిన సంస్థానమునందు నిరంకుశ పాలనము పోయి నియమితపాలనస్థాపనమునకు మార్గ మేర్పడియుండును.

నూతన శాసనము శాసనసభయందు 25 గురు సభ్యులుండవలయునని నిర్ణయించుచున్నది. అందు అధికారసభ్యులు 13, అసభికారసభ్యులు 11 గురును నుండును. అసభికారులందు 8 గురు ప్రజానియోజితులుగ నుండును. మువ్వరు రాజనియోజితులుండును. ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యము విశాలపద్ధతి ననుసరించి నిర్మింపబడును. యూరపియును వాటికేకర్లుల కొకరు, భూస్వాములకొకరు, మ్యునిసిపాలిటీలకు లోకలు బోధకులకు నొకరు, వర్తకులకు యంత్రాధీశుల నొకరు, ప్రజాసామాన్యమునకు శేషించిన నలువురు ప్రతినిధులుగ నుండును. సంస్కరణములు కొంతపురోవృద్ధి జూపినను విశాలములు గావు. అధికారసభ్యుల సంఖ్య అధికారనియోజితుల సంఖ్య చేరి 16 గురు ప్రజానియోజితుల సంఖ్య 8 యును నుండును. శాసనసభ నిర్వహింపగల యధికారమును విశేషముగ చేరు. శాసనసభయందు ప్రశ్నల సమగవచ్చును. ఆదాయవ్యయ బట్టిని చర్చించవచ్చును. తీర్మానములను ప్రతిపాదించవచ్చును. కాని వానిని నిరాకరించుటకు సభాధ్యక్షునకు పూర్ణాధికారము గలదు. మహారాజునకు సభయందా మోదితమైన శాసనమును నిరాకరించుటకును యభేచ్ఛక రెగ్యులేషనులను చేయుటకును సంపూర్ణాధికారము

శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, కొత్తూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా (1706)

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

League of Nations. Preliminary Organisation Proceeding.

Probable Date of First Meeting.

LONDON, September 9.
The preliminary organisation of the League of Nations is proceeding, and a Committee representing all the adherents of the League will hold its first meeting in London after the German Peace Treaty has been duly ratified. The first business will include the appointment of a governing commission for the Saar Valley within a fortnight of the League's official birth, also a High Commission for Danzig as soon as possible. The Committee will also confirm Sir Eric Drummond's appointment as Secretary-General and prepare an agenda for the public inaugural meeting of the assembly of the League at Washington, which is not likely to be held before March. The number of appointments provisionally made to the Secretariat include ten different nationalities.

Indian Peace Contingent.

Returns to India.

LONDON, September 10.
The Indian Peace Contingent is returning to India on 12th September, when they travel by special trains to Southampton for embarkation. The men were recently paraded in camp and brigadier General Costello, by direction of the King, presented each man with a copy of the King's address after victory march, printed in vernacular on one side and English on the other, each copy bearing the King's signature. General Costello urged men to preserve address and pass on to their regiments and homes. He stated that the King wished them to realise that warm reception of the contingent in England was a real spontaneous expression of the appreciation of their fellows of the Empire.

Delhi Peacock Throne.

Lord Curzon's Views.

LONDON, September 10.
In a letter to the "Times" Lord Curzon says:—He fears that the story about the peacock throne is only a myth. He says that the throne was broken up after the murder of Nadir Shah in 1747 and surviving fragments were inserted in the throne, now in the museum of the royal palace at Teheran of Yusef Ali. He suggests that, if the throne is a genuine throne, or even a portion of it, it should be acquired for Delhi by the Government of India and placed in the hands of the people of India. He says that the price mentioned, if it is not an underestimate, must mean that the throne, as it now exists, is only a portion of the original throne.

Trade Union Congress.

Labour Correspondent's View Re direct Action.

LONDON, September 10.
The Labour correspondent explain that yesterday's vote of the Trade Union Congress, was not a vote in favour of direct action, but as the movers intended, it was the expression of censure on the committee for declining to call the Conference. The feeling of congress on the question will be tested on explicit resolution probably to-morrow.

Labour and Direct Action.

A Vote in Favour

M. P.'s Appeal for Constitutional Methods.

LONDON, September 9.
At the Trade Union Congress, Mr. Clynes, who had a good reception, emphasised that direct action would paralyse industry and the poorer classes would suffer first. He marvelled that men, so sane in counsel and courageous otherwise, should repose such childlike faith in the absolute success of direct action. He appealed to the delegates to go to law so long as there was a law and support the Labour Members of the House of Commons who were attempting to work constitutionally and not introduce violence into the country.

Mr. Hodges, of the Miners' Federation, said the object of the vote was to find out how far the rank and file were with the executive of the Triple Alliance in the matter of direct action. The result of the vote was received with cheers. The Dockers' Delegates, representing 99,000 votes, were absent when the vote was taken.

British Liner and Japanese Steamer Collide.

LONDON, September 10.
The British Liner "Marathon" from Australia collided to-day with a Japanese steamer "Heijin Maru" from London in a dense fog off Dungeness. The "Marathon" had two holds flooded and was beached. Ninety passengers, including the ladies, Frasey and Duncannon, were taken to Dover by tug. All are safe. The "Heijin Maru" is anchored in the Downs. Her bows are stove in.

The "Daily News" Editorship.

Mr. Gardiner Resigned.

LONDON, September 10.
Mr. A. G. Gardiner has resigned from the editorship of the "Daily News" to join the Board of Directors.

Nationalisation of Mines. Premier to be Interviewed. Trade Union Congress Decision.

LONDON, September 10.
The Trade Union Congress, on the card vote to-day passed a resolution by Mr. Smilie for the nationalisation of mines by 4,478,000 votes to 77,000. Three hundred and ninety thousand members of the General Workers Union did not vote owing to the absence of their teller. The resolution instructed the Parliamentary Committee, in conjunction with the Miners' Federation, immediately to interview the Premier and to insist on the Government adopting the recommendation of the majority Report of the Coal Commission. If the Government refuses, a special Congress will be convened in order to decide upon action to compel Government to accept the majority Report.

Russia

Britain and Russia.

Soldier Labour M. P. Says we Must Help.

LONDON, September 9.
The Labour M. P. Colonel John Ward, who has just returned from Russia, interviewed, said:—To desert the Russian who has rallied to our standard would make our name stink in the nostrils of every non-Bolshevik Russian. We went to Russia to prevent the Germans transferring men to the Western front. Were we now to say to those who rallied round us, "You have served our turn, we are going and we wish you luck?" That, said Col. Ward, was unthinkable. It would be back treachery to leave them to face the enemies they had made for our sake without anything more substantial than our goodwill.

The Baltic Question.

Struggle against Bolsheviks.

LONDON, September 10.
PARIS:—Representatives of Estonia, Latvia and Lithuania have sent a letter to the Peace Conference asking for information concerning decisions regarding the Baltic question, declaring that recognition of their independence is necessary if they are to continue the struggle against the Bolsheviks. They also express the desire to be admitted to the League of Nations.

"Manchester Guardian" Correspondent Arrested.

LONDON, September 10.
STOCKHOLM:—A telegram from Helsingfors says:—Professor Goode, a correspondent of the "Manchester Guardian", has been arrested and has been taken to Moscow. Mr. Keeling, the well-known British Trade Unionist visiting Russia, has been arrested by the Bolsheviks in Moscow. The charge is unknown.

France

F. M. Sir Edmund Allenby.

LONDON, September 10.
PARIS:—Field-Marshal Sir Edmund Allenby has gone to Deauville to meet Mr. Lloyd George.

Marseilles Labour Trouble.

LONDON, September 10.
MARSEILLES:—The Departmental Federation of Trades Unions has declared a general strike for the 11th instant as the demands of the dockers have not been granted.

The Arrested Emir Said.

LONDON, September 10.
PARIS:—"Le Temps" says that the Emir Said who was arrested at Beirut will be taken to Port Said and thence to Algeria. "Le Temps" hopes that the Peace Conference will not break up without settling the Eastern question, including Syria.

America

Boston Police Strike.

LONDON, September 10.
BOSTON, (MASS.)—The Police have struck. They demand the removal of the Police Commissioner, who has discharged nineteen policemen for joining the Union.

LONDON, September 10.
BOSTON:—In the absence of the police the hooligans looted the shops.

German Peace Treaty. American Foreign Relations Committee Report Pessimistic.

LONDON, September 10.
WASHINGTON:—The Foreign Relations Committee has formally reported to the Senate on German Peace Treaty with forty-five amendments and four reservations which are intended to guard the American rights and sovereignty. The report characterises the treaty as an alliance which would breed wars instead of securing peace.

American Cotton.

A Cornering Campaign.

LONDON, September 9.
NEW ORLEANS:—Cotton producers in the Southern States have decided to organize a buying corporation in every country and parish where cotton is held, with the object of buying every bale offered, then holding them. Minimum price, as recommended by the committee of growers, is offered.

Cardinal Mercier in New York.

LONDON, September 10.
NEW YORK:—Cardinal Mercier arrived here yesterday.

Germany German Communists Arrested.

The "Entente's" Note.

LONDON, September 10.
BERLIN:—A message from Budapest states that 4,500 Communists have been arrested, and will be tried shortly. The "Entente" has presented a Note prohibiting the passing of death sentences on Communists, as nobody as at present governing, is able to sign acts of pardon.

Dominions

The Prince on Tour.

Winnipeg's Enthusiastic Reception.

LONDON, September 10.
WINNIPEG:—On his arrival here yesterday the Prince of Wales was accorded an enthusiastic reception.

Austria

Austria and Colonies.

Convention Ready for Signature.

LONDON, September 9.
PARIS:—The Supreme Council has approved the text of the Colonial Conventions for Austria's signature. The Conventions relate to the sale of spirits, traffic in arms, and abolition of the clauses in the Declaration of Brussels of 1890.

Austrian Peace Treaty.

Signed at St. Germain.

LONDON, September 10.
ST. GERMAIN:—The Austrian Peace Treaty was signed to-day.

LONDON, September 10.
ST. GERMAIN:—Herr Renner, the Austrian Chancellor, signed the Austrian Peace Treaty at 10.15 this morning in the Conference room at the Chateau St. Germain. Other delegates then signed in order, the Americans leading, followed by the British. The Rumanian and Yugo-Slav Delegates were not present.

Austrian Treaty.

Rumania

Protection of Minorities.

LONDON, September 10.
ST. GERMAIN:—Altogether one dozen documents have been signed, including the main treaty of Protocol, affirming the authenticity of the text of treaty dealing with the protection of minorities in Rumania, Yugo Slavia and Czechoslovakia and financial treaties. Messrs. Balfour, Miners and Barnes signed for Britain. Lord Milner also signed for South Africa and Sir Edward Kemp for Canada. Sir T. Mackenzie for New Zealand and M. Clemenceau, M. Pichon, M. Tardieu, Mr. Klotz and Mr. Cambon for France.

Rumanians and Yugo Slavs have not Signed.

LONDON, September 10.
ST. GERMAIN:—The Rumanian and Yugo Slav delegates have not signed because they have not received instructions from their Governments. The Supreme Council will give them time till Sunday to make known their intentions.

Australia

Germany's War Indemnity.

Australia's Share.

LONDON, September 9.
MELBOURNE:—Mr. Hughes has informed the members of the Ministry that if Germany makes the first indemnity payment in 1920, the Australians' share will be £16 millions. When the indemnity is fully paid, the Australians' share will amount to nearly £60 millions.

Hungary

Rumania and Hungary.

Election Proclamation Prohibited.

LONDON, September 10.
BUDAPEST:—The Rumanians have prohibited the issue of the Hungarian proclamation fixing the elections for the 28th instant. The Premier Herr Freidrich, is invoking this concession from the "Entente" Mission, and Rumania in this connection urges a desire to gauge the public feeling regarding his policy.

Ireland

Suppression of Sinn Fein Organisation.

LONDON, September 11.
The fresh proclamation issued in Dublin suppresses the Sinn Fein organisations, Gaelic League, Irish Volunteers and Cumannabann in the city and county of Cork.

China

Cholera in China.

No Serious Development.

LONDON, September 9.
The "Times" learns from Peking that the cholera epidemic has not developed seriously in Peking and Tientsin, where only four foreigners have succumbed. About 500 deaths have occurred in each of the several cities in Honan. The aggregate cases in North China must be considerable. Manchuria has suffered severely especially Harbin, where there were nearly 4,000 deaths in three weeks, but it is expected that the epidemic will shortly cease.

గలదు. నియోజకవర్గమున కేర్పరచిన గుణములును సంకుచితముగ నున్నవి. సంవత్సరమునకు రూ 25 లు తక్కువగాని భూమి సీస్తును చెల్లించెడివారును సంవత్సరమునకు రూ 2000 లకు తక్కువలేని ఆదాయము గలవారును నియోజకమున కర్హులు. ఈ గుణములు గల వారి సంఖ్య స్వల్పముగ నుండును. ప్రత్యక్ష ప్రాతినిధ్యమును నేర్పరచుటయును సాంఘిక విజ్ఞాన జీవనమును నేర్పరచుకుండుటయును నుచితముగ నున్నది. ఈ వ్యవహారనిర్వహణమున కేర్పడిన నిబంధన లిప్పుడు చెన్నరాష్ట్రమునం దవలంబించబడెడి నిబంధనల ననుసరించి యున్నవి. శాసన సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుటయును సభికారములను హెచ్చించుటయును సంస్కరణములు విశాలవంతములుగ నుండుట కవసరము. చెన్నరాష్ట్రమునందు మన ప్రభుత్వమువారు నూచించిన 100 శాసన సభ్యుల సంఖ్య తిరువాన్కూరు జనసంఖ్యను బట్టియును వైశాల్యమును బట్టియును నిర్ణయించిన 300 సభ్యులందవచ్చును. తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందు జేసిన రాజ్యాంగ సంస్కరణములు సంస్థానాధ్యక్షులయొక్క స్వల్పములైనను క్రజానికాసమునకు దోడ్పడునని నమ్ముచున్నాము.

పంజాబు వ్యవహారములు

చెన్నపురిపాఠశాల కర్తవ్యము పంజాబు వ్యవహారములకట్ల దేశమునందంతటను గాఢమైన సంతాపము గలిగినది. ఏ సంస్కరణము లున్నను ప్రజల సహజస్వత్వములకు భంగము గలిగినపుడు క్రజా జీవితము దుర్భరమగు నని వ్యక్తమైనది. కార్యనిర్వాహకవర్గ మేమూలనున్న శాసనాధారముననో క్రజును దండించుట కాధారములు గలవు. రాజకీయాందోళనమును రాజద్రోహముగను యుద్ధవిజృంభణము గను నన్వయము చేయుట సులభమని హాకిమనులారు, రాంభజదత్తు, సత్యపాలుగారులు మొదలగు వారి విచారణలు వ్యక్తముచేసినవి. చెన్నపురియందు మితవాదులు జాతీయవాదులు బ్రాహ్మణులు న్యూఇండియావారు హిందువారు వారి వారి భేదములను వదలి పంజాబునకు వారి విధ్యుక్తమును జేయ బూనుకొనిరి. దసరాకుండుగ దినములను పంజాబు వారముగ జరుపుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఆ దినములందు చెన్నరాష్ట్రమునం దంతటను సభలను జేసియును నిధుల నేర్పరచియును పంజాబు సోదరులకు సహాయమును చేయుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. జార్జి ఆరండేలుగా రనుదినమును ప్రబోధలేఖను వ్రాయుచున్నారు. ఆ లేఖను జాతీయ వార్తాపత్రికలన్నియును నేకకాలమున ప్రచురించుచున్నవి. ఈఫలమును సాధించుటకై నిన్నను గోకలెపుర మందిరమునందు గూడిన మహాసభకు స్వాతంత్ర్యప్రియులు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరుసభాధికత్యమును వహించిరి. పంజాబునందు మార్షలులా ప్రయోగమును విచారణసంఘ నిర్మాణమును ఇండిమిటి బిల్లును ఖండించుచు రాజ్యాంగ సంస్కరణములకై స్పర్ధార్థిల్లంఘనము తుంతవ్యయగాదని సభ్యులను అయ్యరుగారు హెచ్చరించిరి. పంజాబు విచారణలకు స్వతంత్రమైన రాయలు కమిషను స్థాపించవలయునని యొక తీర్మానమును ఇండిమిటి బిల్లును ప్రవేశమును ఖండించుచునొక తీర్మానమును సభ్యులు ఛరమోత్సాహముతో నామోదించిరి. ఈవిధముగ నితర పక్షములందును ప్రజలు సభలను జేసి వారి దృఢాభిప్రాయములను దెలుపవలసియుండును. దసరా

దినములందు పంజాబు సహాయసిద్ధికై ద్రవ్యమును వసూలుచేయుట కేర్పాటులను జేసి వారి కర్తవ్యమును నిర్వహించుదురని నమ్ముచున్నాము. ఆపరాధమునందు జనులు వారి భేదాభిప్రాయములను మరచి చెన్నపురియందువలె నితర ప్రాంతములందును వివాదములై పంజాబు వ్యవహారములకై పాలుకడి భారతజాతీయాత్మగౌరవమును గాపాడుకొనుదురని నమ్ముచున్నాము.

సామ్రాజ్యపథ - ప్రశ్నోత్తరములు

శాసనసభయందు మా! కందిత మదన మోహన మాళివ్యగారు, బ. కరసింహేశ్వరశర్మగారు పంజాబుశిక్షల విషయమై చేసిన ప్రశ్నోత్తరములు:- నేరారోపణమును జేసి పట్టుకొనిన వారి సంఖ్య రమారమి 2856. వారియందు 108 మందికి మరణదండనము, 266 మందికి జన్మాంతరవాస శిక్ష, 104 మందికి మూడేండ్లకు మించిన శిక్ష, 356 మందికి ఆస్తిహోమోడి శిక్ష విధించబడినది. అందు 488 మందికి శిక్ష తగ్గించబడినది. ఆస్తి హోమోడి శిక్ష 442 మందికి తీసివేయబడినది. దండితులందు 18 మంది ఉరితీయబడిరి; 26 మంది ద్వీపాంతరవాసమున కంపబడిరి. 58 మంది కొరవాడెబ్బలు తినిరి. 1229 చెరపాలలందు శిక్షల ననుభవించుచున్నారు. తుపాకిగుండ్లవలనను గాయముల వలనను 334 మంది మృతినొందిరి. మృతినొందిన వా! సంఖ్య విషయ మింతకు మించినది తెలియకు. అప్పరుములు, లాహోరుగేటు, హెరామండి ప్రాంతములందు వైనికోద్యోగస్థులు గాని బోలీను ఉద్యోగస్థులు గాని చంకబడలేదు. కాని ఉద్యోగస్థులను కొట్టుట సంభవించినది. ఈ విషయమై మాలవ్యగారి తీర్మానము విషయమై జరిగిన చర్చను జదివిన వారిలకు భారతీయులకును యూరపీయులకును గల భేదాభిప్రాయము వ్యక్తమగుచున్నది. దుర్గాధులను బాగుగ శిక్షించుట న్యాయమని భారతీయులను నంగీకరించుచున్నారు. కాని నేరస్థులకు తలదాటిన శిక్ష విధించబడిన దనియును దండితులను పూర్తిగ తమింపవలసిన సమయమే తెంచిన దనియును భారతీయులందరును నమ్ముచున్నారు. సర్ ఎడ్వర్డు మాక్లాగను గారు పంజాబునందు శాంతిని స్థాపించి ప్రజల విశ్వాసమును బడయుటకు సంపూర్ణ కారుణ్యమును జూపుట యుచితము.

ఫెర్షాయి దుండగములు

ఫెర్షాయిపురము అయిర్లాండునందు కార్కు ఘండలమునందు గలదు. అచటను సైన్యశిబిరములును గలవు. గత భానువారమునందు పౌరులు ఆయుధపాణులై సైనికులను దీక్షించి 24 తుపాకులను స్వాధీనము చేసికొని మోటారు ఇండ్లయందు పారిపోయిరి. అనంతరము స్త్రీలు సైనికులు దుర్గాధులు కలిసి 25 దుకాణములను పగులగొట్టి దోపిడిచేసిరి. బూటులు కగలు దోచుకొనబడినవి. పోలీసువారు నిస్సహాయులై నిలబడినను పిక్కెటులు శాంతిని స్థాపించిరి. అయిర్లాండునందు కలవరము వ్యాపించుట సంతాపకరము. పంజాబునందు నిరాయుధులను యుద్ధమును జేసినారను నేరారోపణమును జేసి కఠినశిక్షలకు బాలోనప్పిరి. సాయధులై యుద్ధమును జేసినవారిని శిక్షించు స్వస్థలమునందు శాంతిని స్థాపించుటకై ఫర్ముకేలు ఓడ్యుయరుగారిని బ్రిటిషు అధ్యక్షతాయలు జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనవలసి యుండును.

అమెరికా - సంధిపరతులు

జర్మను సంధిపత్రమును విమర్శించుట కేర్పడిన సినెటు యువసంఘము సాధి నియమములకు 45 సవరణలను 4 ప్రత్యేకరక్షణ నియమములను నూచించినది. "సంధిపత్రము నూచించిన మిత్రత్వము శాంతిని స్థాపించుటకు బహులు యుద్ధములను పెంచుచుండును" అని యభిప్రాయమును దెలిపినది. ఇప్పుడు వ్యాపకమునందు గల యుద్ధములీ భావమున బలపరచుచున్నవి.

పంజాబునకు సహాయము చేయుడు !!!

పంజాబు రిలీఫు ఫండు కమిటీ వార్తాపత్రికోపసంఘము వారు ముక్తిబు వ్రాయుచున్నార:- తుట్టుకు కడి జరిగినది మదరాసువాసుల సభలయెడల వ్యామోహమును కదలకొని రని కొందరు మాకు తెలిపినవి, ఇటు జరుగు నని మాకు తెలియను. నిన్నటిదినమున గోఖలేజీజీ సభ దివ్యంగా జరిగినది నేయిమంది కథకు విచ్చేసిరి. అప్పుడు స్థానమున మణి అయ్యరు సభ ముగియవలెనని యుండెను. 1 1/2 గంటల సేపు ఉపన్యసించెను. ఉపన్యాసాంతమున బలహీనతకు బదులు మీరు మిక్కిలి యుత్సాహమున, బలమున గలిగియుండి రని మీతో నున్నవారు మాకు జెప్పిరి.

మంచి ఉపన్యాసములు కథకు వచ్చెదెప్పిరి. నుడి అయ్యరు ఉత్సాహమున మేరలేదు. "నేను యిదివరకే తెలియండియు" అని మీరు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించినతోడనే చప్పట్లు చెలరేగినవి. జి. ఏ. సత్యేశుగాడు మొదటి తీర్మానము నవహించెను. మీరు ఉపన్యాసము లాలోచనాయుతములుగ నుండును ఇది మిగుల ఆగ్రహ పూరితముగ కూడ యుండి యెల్లర ఆమోదమును బడయగలిగెను. రా. బి. జి. రంగాచార్యుగారు తీర్మానమును బలపఱచుదురు తమ తెలివితేటలను వెల్లడించి, తన క్రీకెంతుము సభయందు వ్యక్తపరచిరి.

ఉపన్యాసకుల తెల్ల తేల్లనుటకు స్థలము చాలదు. కాని లాడు గోవిందరావుగారి అద్భుతోపన్యాసము సభ్యులకు మనోరంజకముగ నున్నది. మనోరంజకము తెంపు యాసమానేతమునకు వెల్లిండ్లకు ప్రభు వేల అభ్యుత్తర వహింపరాదని మీరు వేసిన ప్రశ్న యింతయు సమంజసముగ నున్నది. గవర్నరు మనయెడల సాహసాతి గలిగియుండినది మీకి తెలియను. అందుచే వారు మనోరంజకము ఉత్తర్యాకాశముతో తెంపుట భర్మచని మీరు కలందరి. గో. జి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు తేల్చినదిగమున్నది.

"ఇక నిడింపవచ్చు"ని వెల్పు అవకాశము తెలిపియున్నాడు. కాని, యీసభ పంజాబు సహాయోద్యమమునకు ప్రారంభముగ జరిగినదిగాన, "ఇక ఇంక ప్రారంభింపవచ్చు"ని మనము జెప్పవలసియున్నది. కార్యక్రమములో మొదటిదని ఆదివారపు సమావేశము. అప్పు డెల్లరును రావలెను. ఇతర ప్రక్షేపములు కూడ అధికోత్సాహములను వ్యక్తపరచవలసి యున్నది.

పంజాబునకు సహాయము చేయుట సోపనముగాదు జరుగవలెను. ఈ మధ్యాహ్నముననే రిలీఫు ఫండు కమిటీ సమావేశమగును. అప్పుడు రాజకీయ నిరీక్షకులందఱును తమ అభిప్రాయములను కేంద్రీకరించి, తీర్మానితములను సోపన వారముగాదు ప్రకటించునట్లు చేయుదురు గాక.

ఇకనొక మాట. నిన్నటిసభయందు కర్నూరి రంగ అయ్యంగారు జి, ప్రకాశము గారు, సి. రాజగోపాలాచారి గారు మున్నగువారి ఉపన్యాసముల విమర్శనలు లభించలేదు. మీ ఆదివారమునాటి సభకు వచ్చెదరని నిర్ణయము.

అమెరికా సమస్య గుఱు.

ప్ర్యాసు, పెప్టరు10:- వీరియొక్క ప్రశ్నలు వ్రాయుచున్నది:- తెయూరూన్ల పట్టుకడి అమెరికాపత్తయగు ఇంతిశానే పోర్టు నెయిడేంకు గొంతులను బాగుగ నిరీయా సమస్య సహితముగ వచ్చి పోర్టును నిర్మించుటలను పరిష్కరించుటకు శాసనోపాయములను అడ్డమింపవలదని తెలుపుకత్రిక కోరుచున్నది.

సామ్రాజ్యవాదననభ.

పంజాబులో జరిగిన తొందరలు

పండిత మాలవ్యాగారి సీతారామము
సర్ ఎడ్వర్డు మెక్లీగనుగారి సమాధానము.
(ఈ నెల 10 వ తేదీ సమావేశము)

ఈ నెల 10 వ తేదీ బుధవారమునాడు రాజప్రతినిధి
గారి అధ్యక్షత క్రింద సీతారామమునందు సామ్రాజ్యవాదననభ
జరిగినది. ప్రేక్షకులు పెక్కుమంది వచ్చిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు.

నేనీ సీతారామమును పఠించుచుంటున్న కాలమునుండి వివరిం
చుటకు ముందు పండితులకు నేర్పిన గోరడము. అందుల
కిప్పుడు సాతీర్యామమున కొన్ని వివరణలు చేయగోరడము.
ఏలనందున, విచారణసంఘమునూర్చి రాజప్రతినిధిగారి సేల
రి-వ తేదీని వివరించిన గాన నిపుడు సాతీర్యామము నిష్కల
మైనది.

సర్ పిలియం విస్సెంటుగారు.

నవరణ సుపరీషాదులకు కనీసము మూడుదినము
లైన వ్యవధి యొందవలెను.

మాలవ్యాగారు.

నే నందులకొనికొనిచితిని. మూడుదినములు గడచిన
పిమ్మటనే ఆతీర్యామము చర్చింపబడవలెను.

విస్సెంటుగారు.

15 దినములు వ్యవధి యొందవలెను సాక్ష్యమునందును.
రాజప్రతినిధిగారు.

మాలవ్యాగారి సవరణ నిర్ణయింపిరి (15 తేదీ) 7-80
కు వాటచేరిన గాన వారు 15 దినము లొకదినము.

మాలవ్యాగారు.

రాజప్రతినిధిగారు చర్చించుటకు నని వాగ్దాన మొనరిం
గిన నే నందులకునూడ నంగీకరించెదను.

రాజప్రతినిధిగారు.

నే నట్లు వాగ్దానము చేయజాలను.

మాలవ్యాగారు.

పంజాబు కలతలు చాల సంతాపకరములను ప్రచూద
కరములను ఇండియా దొరతనమువారును బ్రిటిషు దొరతనము
వారును గూడ సభిప్రాయములకుచేతనే విచారణ సంఘము
నేర్పరచుట అత్యవసరము కలది. ఆకలతలు చాలమందలము
వలనను సత్వార్థమంతయును పడ కలగలేదు. 6-5 తే
దీని సత్వార్థమంతయును వివరించుటకు, జరిగిన దనుట నిర్వి
వాదాంశము. పంజాబు ఉద్యోగులు కొంతమందివలననే పం
జాబునుండి నీరుగడ్డ కలిగియే యుండెను. చేబాలములు
లను భర్తలను మొనరించినందులకు నేను చాల చింతించుచున్నాను.
కొంగినుండి వచ్చినందుకు కలసిందినందులకు మరలచింతించు
చున్నాను. వచ్చినందువారు ముమారు 800 మంది యని హా
ము మెటరుగా కీ కథలో తెలిపిరిగాని ముమారు వేయిమంది
యని ప్రజల విశ్వాసము. ఇందులకు వ్యక్తుల ప్రభుత్వము
మాలవారణము. సర్ ఎడ్వర్డు మెక్లీగను వారిపట్టి గా రా
రాష్ట్రమునందు దృఢీకారము కలిగించిన సమయమునందు నేని
ట్లు విమర్శన చేసినవిషయములకు చాల చింతించుచున్నాను.
మెక్లీగనుగారి కలర సభ్యులమును ఉపాధ్యక్షమును
ప్రజలకు మరల వైరము కల్పించుట కలిగించినది. ఆ సమయ
ప్రజలకుం డి జేరు చేసి నది నిధి లు లము. సర్
ఎడ్వర్డుగారి అధ్యక్షత క్రింద పరిపాలించు
చున్న ప్రభుత్వమును విమర్శనచేసిన వచ్చినందులకు
నేను చాల చింతించుచున్నాను. కాని సర్ ఎడ్వర్డుగారి కట్టి
కార్యములతో నెట్టి సంబంధము లేదని వినుటకు చాల
అపకరించు చున్నాను. నేను ఉద్యోగ కాలమునందుగాని కాల
గాని కొందరిగాని ప్రత్యేకముగా నిందించుటలేదు. నేను
సభ్యులమునకు ప్రజలకును విధేయుడే నగుటచే విచారణ
సంఘమునూర్చియు సంఘసభ్యులను గూర్చియు వివరించు
చున్నాను. అట్టిసంఘము నేర్పరచుటకునని దొరతనమువారు
ప్రచారమును ప్రజలకుం ది కిని ఆ సంస్కృతి ఏ లక
గవలెనో లేదన, అప్పుడుకాదువలెక బెంగారున్నగు
"వ్యవస్థ" గూడ ఏకగ్రీవుగా నియామకమును శుభం
ము. చేయబడవలెననిగూడ సంతృప్తికలిగినది గాన నీని
గూర్చి దొరతనమువారు మరల సాలోచించవలసి యున్నది.
పంజాబులో జరిగిన కలతల సదంతులకు అవలంబించవలసిన

విధానము దుస్సహాయముగానుండుటచే సర్ శంకర నాథుడు
గాడుగూడ రాజీనామా చేయవలసినవిషయము.

రాజప్రతినిధిగారు.

సర్ శంకరనాథుడుగారు రాజీనామా నియమము గల
కారణములు చాల గౌరవనీయములు. ఆ కారణములు నాకు
సంస్కృతి కలిగించినవిగాని అని కేవలము గోపనీయములు
గానూ మా మాలవ్యాగారు వానినిగూర్చి ఏమియును వివరించు
ట ననుచుకొనుట గాదు.

మాలవ్యాగారు.

విచారణ సంఘమువారి నితీకమును బ్రిటిషు దొరతన
మువారికి నెంటునే సంపిదేయవలెనని నేను కోరుట గవర్నరు
జనరలు సంఘమువారికి నిరసించుట గా భావించుట గూడదు.
విచారణసంఘమునూర్చియు నిర్ణయమునూర్చి మేమునుకుయు
వాల్సెను ప్రజలవిశ్వాసమునకు సాక్షులైనవారు కాకుండు
టుయూ చాల సంతాపకరము. పెక్కుమందిలనుండి వచ్చినాం
దిరి పెక్కుమందిలకు మంచి భారీ స్వయం, వ కీ స్థు,
వ ద్ద తు లు ధ ని తు లు గౌరవం తు లు ము
న్నగువారు చెరసాలలలో బడి గాని నుండుచున్నార గాన
విచారణ సంఘమున సగమునందరియైన భారతీయులందరినెని
ప్రజలకోరుట సముచితము. ప్రజలకు మనస్సుమధానమును
కలిగించుటకు ప్రజలన్నవలెవారులను వారి నేనిముందుకు
వ్యామము ఈ కారణమునలననే సంఘసభ్యుల నియోజకము
సంస్కృతికరము కాకపోయినది. ఈ సంఘమును దొరత
న ము వారి లు లు ని యి మి చిరి? జరిగిన
భారతీయులకు గవర్నరుకు మొదటికారణము. ఆ భారతీయు
ను స్వప్రభుత్వ వలనయున్నది. జరిగిన ద్వల వలన ఆకులక
జొడిన ప్రజలకు స్వస్థితియు నొసరించుట రెండవ కార
ణము. గాన నికొక భారతీయులైన సభ్యులగా నియమించెదగు
నని నేను నవదించుచుగ నిన్ను విందు చున్నాను. ఈసంఘము
వారి లు లు ని యి మి చిరి? జరిగిన
ని నేదీ క ము ను బ్రి టి షు దొర త న ము వారికి
పంజాబును నైవసంఘమువారు విధించిన శిక్షలను
రద్దుపరచుటకు వారికికార మియ్యవలెను లాభమేమియు
ను కలగదు. వాడేముల కోరిక లనమంజనములు కావు.
ప్రజలపై మోపబడిన నిదంబు నిరాధారములని తోచిన, వానిని
తుడిచివేయుట కానంకుమువారికి సంపూర్ణాధికారము నియ్య
వలెను. విచారణచేయువారు ప్రజల విశ్వాసమునకు సాక్షులై
న వారు గా నుం డ వ లె ను. నాకు గల 40 ఏ
డల అనుభవములపట్టి నేను చెప్పుచున్నాను. భారతీయులు
రాజకీయో క్త్యధికమును నేను చేసియుండగా అత్యధిక
భక్తి భక్తి లగు పంజాబు రాష్ట్రమువారికి ముద్దము ముగియ
కుండగనే యిట్టి దుష్కర్మ కలసిండుట చాల సంతాపకరము.
కొన్ని నెలలు గడచినను సరిగా వచ్చినందున సభ్యులకు
దొరతనమునా రికను తెలుపజాలకున్నాను. కాన సభ్యులు
గా నుండగిన సభ్యులందరికి చెరసాలలలో పడుచుండుట
నాకు దుష్కరముగ నున్నది. నేను భారతీయులలో చచ్చు
కుండికి గల అట్టి కోరుములకు కల్పించితిరిగాన దొరతనము
వారు సామాన్యము గమనించుట ననుచితమని మాలవ్యా
గారు నుడివిరి.

సర్ ఎడ్వర్డు మెక్లీగనుగారు.

ఈ తీర్మానమును గూర్చి చర్చజరుగుటకు ముందునేను
కొన్ని విషయములను తెలుపగోరెదనని. పంజాబు అల్లులు
ప్రమాదకరములు గానని యిప్పుడు తెలుచుట పొడిగాదు.
అవి చాల ప్రమాదకరము లని పంజాబువారును ఇతరరాష్ట్ర
ములవారును గూడ సభుకులచియుండిరి. ఇప్పుడు వారిలో
గూడ కొందరును నితరులును ప్రమాదకరములు కావని కలపో
యుచున్నారు. ఆకలతలములు చాలవర్ధిమాదకరములని నేనిది
వరకు రెండు పట్టణములం దుపయోగించుట కలసింపినపుడు స్ప
ష్టమౌచితిని! నెంటునే ఆతొందరల సదంబి చేయుట జరిగిందిగాని
కొంచెము చేతుజరిగినచో పంజాబురాష్ట్రమునందని ధనికుల
కం ద ల కి ని వి వ రి త మ గు ధ న న వై ము ను
పార్శ్వ న వై ము ను కూ డ క లి గి యుండును.
గొప్ప ప్రమాదమునండి! పంజాబు రాష్ట్రమువారు ముక్కు
ముగా కలిసిండుకొన కలిగిరి. విధింపబడిన శిక్షలను గూర్చి
చాల విమర్శ చేయబడినది. వీరివిషయమున దొరతనమువారి
భావమును స్పష్టపరచుటయే ప్రాసంగ్యము. ముగ్గురు వ్యా
య కా శ్రు నే త్ర ము ము ద్దా యా లు ను సాక్షు
లు ను చెప్పిన విషయములను సాక్షు
లుగా వాటికి ఆశిక్షల నేకగ్రీవుగా విధించిరి. వానిలో

నొక కేసులోనైన వారి తీర్మానమును రద్దుపరచుటకు నాకవ
కాళము కలగలేదు. నేను చాల కేసులలో తీర్మానము భాగు
గా వుండితిని, శిక్షలు కడపములందుచేసి ఆకోర్టుల స్వభావ
మునుబట్టి వారట్టి కడపశిక్షలను విధింపవలసినవిషయము. వానిని
తగ్గించుటలో దొరతనమునా రొసరించినది గూడ సమంజసము.
వారు చాలవిషయములు దృష్టాంతమునందుచుకొని అట్లుచేసిరి.
1915 లో గాదరుకేసులో విధింపబడిన శిక్షలనుగూడ ఓర్వ
రుగాటిటులే తగ్గించియుండిరి. ఈసారిగూడ వారి జేతమును
నడపకుటయందు వారికి తెలియవచ్చినకేసులలో శిక్షలను
తగ్గించుటకు వారికి ఏర్పాటులను చేసి వెల్లిరి.
అదియే యొకను గవర్నరుగా నుండిన, కొంతకాలమునెనిమిది
శిక్షలను తగ్గించియుండును గాని ఎంతకాలమైన పిమ్మట నెట్లు
తగ్గించియుండునో నేనిప్పుడు తెలుపజాలను. కొంతకాలముకలి
గిన పిమ్మటనే నేనైత తగ్గింప సామానించితిని, అట్లుచేయుట
లో నేను చాల బాధ్యులకు లోనైతిని. దొరతనమువారు కాంతి
నివల కొలుపుటకు మృతమే కోరు నారు గాని
వారు పగసాధింపజూచువారు గానని యొకవలన ప్రజలకు
స్పష్టము కాగలదు. మరల ప్రజలకు సంపూర్ణ విశ్వాసమును
కలిగింపవలెనను కులంపుతోగూడ నీరీతి శిక్షలుతగ్గింపబడినవి.
అట్టి సంపూర్ణ విశ్వాసము కలగగలదని నేనానించెదను. దొ
రతనమువారి విధానమును సభవాచామోక్షులని విశ్వసించె
దను. ఆరెవారులను శిక్షింపవలెనను నడపకుట పిలువేను
గాని ప్రజలకు విశ్వాసమును కలిగించవలెననియే దొరతనము
వారు ప్రయత్నించుచున్నార గాన నీ విషయమున సభ్యులు
సమాకాయ కావలెనుగాని అధ్యంతర కాదులు కాగూడదు.

డబ్ల్యు. ఐ. క్రంగారు.

ఈ జేతముననే నినించుచు భయమునకయు నిచ
టనే నిదేపించియున్న ప్రభుత్వో వ్యక్తులుగాని. సాక్షులకు
లను ప్రభుత్వమువారి సంతకమునానించుటకు పాట్లకలదు.
జేతములు భయముచేయుటకలదు. భాంతులకుల తెట్టుబడిన.
సాక్షులకు విధింపబడిన మాలవ్యాగారుగూడ సంగీరింపక
తిప్పుడు పంజాబులో జరిగిన అల్లల లితరరాష్ట్రములందు జరు
గ వలకుకేమి ఆధారముకలదు? మాలవ్యాగారు మెక్లీగను
గానిని ప్లామించుట సముచితమగుచు గాని జేతములు: ఓర్వారు
గారి పట్టుకు బ్రిటిషు నేనలచెట్టుకు కృత్రిమము జూపకుండ
జాలదు.

మాలవ్యాగారు

నేను ఓర్వారుగారిని సేవను గూర్చి ఏమియును తె
లుపజూలేదు. ఏలననిక ముందు విచారణచేయున్న సం
ఘమువారికి ఆటంకమును కలిగించు విషయము లేవియు నీ
సభయందు ప్రసంగింపబడరాదని నేను కలచితిని.

క్రంగారు.

విచారణసంఘమున సభ్యులుగాని సాక్షులకుల
ప్రతినిధి గూడ నుండవలెను. ఇందులకు మాలవ్యాగారు రంగీ
కరింతురని కలచెదను.

కానింబవారు మహారాజు గారు.

సభ్యులలో విచారణసంఘ సభ్యుల నియామకము
నందు మార్పు యందవలెను. కలతల అల్లలనుగూర్చి గూడ
విచారణ జరగవలెను.

మాలికు వ్రమరు హయితుఖాను గారు.

పంజాబువారు విచారణసంఘమునే కోర్టులేను. ఇతర
రాష్ట్రములవారు కలిసిండుకొనుటవలన పంజాబువారి కిది
వరకే చాలకష్టము కలిగినది. నెంటునే ఉద్యోగులు పనిచేయు
నితో నెట్టిసీతి కలిగియుండునో నేనిప్పుడు తెలుపగోరను.

నేతునాద్ ములుగారు.

ఉన్నరీతిని నే సీతీర్యామమును బలపరచజాలను.

జయ్యార సరసిం హేవ్వర శర్మగారు.

పంజాబు అల్లల కందరును చింతించిరి. అంగ్లజేత
మునందలి అంగ్లములనే సభ్యులనుగా ఆచటనే నియమించి
పంపుట సమంజసము. పంజాబు రాష్ట్రమువారునై గొప్ప
నిందకు మోపుట సమంజసముగాదని తెలుచువారు పంపురు
కలరు పంజాబు విచారణలందు జరిగినంత
అస్వామును బ్రిటిషువ్యామధానములందెప్పుడు నెవరుకు జరు
గలేదని పెక్కుమంది తెలుచుచున్నాను. వారెంతపు నిరా
ధారమేయగునని నేనానించుచున్నాను. ఇట్లు తెలుచుటవల
న భారతీయులకు తీవ్రతనమగు సంతాపము కలిగినది. కేవ
లము బ్రిటిషుజేతమువారే సభ్యులుగాని యుండుటకు, చాల
సమంజసమని నేను తెలుచుచున్నానని శర్మగారు నుడివిరి

Imperial Legislative Council.

The Punjab Affairs.

Searching Enquiry Asked For.

Continued from Yesterday's Issue

Pandit Madan Mohan Malaviya's Demand for Impartial Punjab Commission.

Pandit Madan Mohan Malaviya in rising to move for a commission consisting of gentlemen unconnected with the Indian administration, to enquire into the Punjab affairs said:—The resolution which stood in his name was as dead as Queen Anne in view of the announcement made by His Excellency the Viceroy on the 3rd September. He would therefore like to modify the resolution. Accordingly he began to read the amended resolution to which Sir William Vincent objected as under the rule three days' notice was required. His Excellency the Viceroy said:—The Hon'ble the Home Member was perfectly right in objecting to the amendment. The resolution had been before the Council for some time only. Last evening at 7-30 Pandit Malaviya sent in a notice of the amendment. This was not fair to the Council. So under the rule he could not allow the amendment.

Pandit Malaviya said that if the Home Member insisted on three days' notice he would have to do it but if not, he would proceed with the motion on the paper. He would place himself entirely in His Excellency's hands.

His Excellency the Viceroy said that Pandit Malaviya's motion had been given special priority and if the Pandit wanted to give notice of a fresh resolution he will have to take his chance in due course. He could not give any undertaking that his fresh motion would get any priority. Pandit Malaviya:—In that case, my lord, I would proceed with the resolution as it stands on the paper.

Pandit Malaviya's Proposed Amendment.

Pandit Madan Mohan Malaviya (in rising to move for a commission consisting of gentlemen unconnected with the Indian administration to enquire into Punjab affairs) said that before giving his reasons for his resolution he wanted to refer to the circumstances. But before doing so he would like to have his resolution somewhat amended; for after His Excellency's announcement of the proposed committee of enquiry on the 3rd instant the circumstances had changed and his resolution was now practically dead as dead as Queen Anne.

Home Member's Objection.

Sir William Vincent, rising to a point of order, said that the Pandit was not justified in proposing an amendment at a moment's notice and it would take the Hon'ble Pandit at least three days before he could substitute anything for the former resolution. The Hon'ble Pandit agreeing requested His Excellency the Viceroy that after three days his resolution might be taken up.

Sir William Vincent said that in order to facilitate the work of the Hon'ble members of the Council 15 days should be given for preparation.

Viceroy's Support to Home Member

His Excellency the Viceroy said that he had received the proposed amendment of the Pandit at 7-30 last night and that the Hon'ble Sir William Vincent was justified in his demand and it would be better for the Pandit to wait for 15 days more. Pandit Malaviya showed his readiness to act up to His Excellency's orders provided he could get a definite promise that his question would be taken up in full. His Excellency the Viceroy regretted that he could not give any such promise.

Mr. Malaviya Moves Resolution as it is.

Pandit Malaviya, then proceeding to move the resolution exactly as it stood, said that His Majesty's Government and the Government of India together had recognised that the recent disturbances in the Punjab had been of so unfortunate and grave a character that a committee of enquiry was highly imperative. But before proceeding in that matter he wanted to point out that the recent disturbances were not the outcome of either the Rowlatt Legislation or the Satyagrah movement which it could be indisputably stated went off calmly on the 6th April and he believed that if the movement had been handled with some discretion by the Punjab officials the catastrophe could have been easily averted. He was aggrieved to find desecration of places of worship. He was aggrieved for the death of those hundreds of people who according to the Hon'ble Home Member's statement were above 300 but according to public estimate amounted to 1000. He lamented for all that but trusted that they were mainly due to the indiscretion of the officials in charge of the administration. He said he was sorry that he was going to raise such a question at a time when Sir Edward MacLagan had assumed the charge of the Government of the Punjab.

Sir Edward MacLagan's kind and Generous Nature.

The kindly and generous nature of the present Lieutenant Governor had inspired the people of the province of the Punjab with new hope and it was the cruel irony of fate which kept him away from the people of the Punjab. He regretted that he was putting a resolution against a Government of which Sir Edward MacLagan was the head; but he was pleased that he was not their perpetrator.

Personnel of the Committee Decried.

He did not intend to attack the whole service or any particular individual connected therewith; but as a humble and loyal servant of both the Government and the people, he would take up the question of the committee and their "personnel." The Government having thought it necessary to appoint a Committee why was it that the Committee announced evoked general dissatisfaction among the Indian public? Papers like the "Leader," "Amrita Bazar Patrika," "Bengalee" and others which were great organs of public opinion of the country had been unanimously decriing the "personnel" of the Committee. In view of the general dissatisfaction and disappointment he asked the Government to reconsider the matter.

The mover speaking of the administration of martial law said that even Sir Sankaran Nair had to resign as a protest against the measures taken by the Punjab Government to quell the recent disturbances.

The Viceroy-Interrupts.

His Excellency the Viceroy, rising to a point of order, said that although the reasons for resigning were honourable to Sir Sankaran Nair and were highly appreciated by him, they were strictly of a private nature and therefore the Hon'ble Pandit could not justifiably assert anything regarding them.

Constitution of the Committee Unknown to the Public.

Pandit Malaviya continuing said that he did not desire to find fault with the Governor-General-in-Council when he said that the people wanted that the findings of the Committee be directly reported to His Majesty's Government. As regards the constitution of the Committee it was highly deplorable that out of six only two were Indians and those even unknown to the public at large. In view of the facts that hundreds of lives had been lost, several hundreds of barristers, vakils, merchants, bankers and other respectable Indians were rotting in the jails of the Punjab in view of all those reasons the Indian Press and the Indian public demanded that the number of Indian members of the Committee ought to have been at least equal. He said that in order to do justice to the feelings of the persons involved in the recent upheaval it would have been better to appoint such public men in whom the victims could repose confidence.

Constitution of Committee Defective.

It was for this reason that the constitution of the Committee was defective and did not elicit public approval. Why had the Government appointed a committee? It had appointed a committee in the first place, to redress the wrong which must have been specified, in the second place, to satisfy public opinion which had been troubled by the events of the last few months.

Third Indian Member in Committee Necessary.

Now in order to allay public anxiety it was suggested in all humility that the Government would be well advised to appoint at least a third Indian member to the present constitution of the Committee.

Committee Must be Empowered to Modify or Annul Sentences.

With regard to the terms of the reference, the Pandit said that they were altogether insufficient and unless they were empowered to annul or modify the sentences passed by the Martial Law Commissioners and unless such findings as the committee might arrive at, were reported to His Majesty's Government no good purpose could be served however impartial and fair the Report of the Committee might be. He assured His Excellency that his countrymen were not unreasonable, that his experience extending over the past 40 years of public life convinced him that in the interest of the people and in the good name of the Government, it was highly desirable that the proposed enquiry be conducted by men who satisfied the public opinion and that the terms of reference should be such as to enable the Committee to wipe off the stain that had been cast upon the people if they came to that conclusion. After the loyal services done by India, it had come as a very distressing thing that the people of India and especially of the Punjab who were foremost in loyalty should have been visited by those deplorable events before the war had come to an end. Although months had passed still the Governments of India was not in a position to give the actual number of deaths. It aggrieved him to find that those people whose ability, tact and sound judgment could have enabled them to have a seat in the Council were rotting in the Punjab Jails. Pandit Malaviya concluded by saying that in order to allay public anxiety the Government will be well advised to pay consideration to his suggestions which mainly voiced the unanimous feelings of the Indian people at large.

Sir Edward MacLagan Supports Government Action.

Sir Edward MacLagan said that when the disturbances were in progress the people could not realise how grave the situation was. When he met the leading citizens of the Punjab he tried his best to impress on them the danger through which they had passed. The Punjab had narrowly escaped a very serious catastrophe. He touched on the findings of the Commission which recorded the opinion of three experienced officers of

Government. In personally examining the findings he never came across a single case where he could impugn them. He would have ordered a review of the sentences after a suitable lapse of time. It was in the hope that the old confidence of the people in the Government would remain, that the sentences were reduced. He appealed to the members of the Council to help in this task and not to impede it.

Mr. W. E. Crum said as citizens of India who spend their lives in this country and invested all they had in the trade or commerce of the country, non-official Europeans had a right to protection by the Government. What the Pandit had said did not alter the fact that churches were burnt, banks were destroyed, and Europeans were murdered. They had a right to know that what had happened in the Punjab would not happen elsewhere. Pandit Malaviya had rightly paid an eloquent tribute to the work done by Sir Edward MacLagan, but the country would not forget their deep debt of gratitude to Sir Michael O'Dwyer who took prompt measures in suppressing the riot and also to His Majesty's army.

Mr. Malaviya's Objection.

Pandit Malaviya rose to a point of order saying that he had avoided all reference to Sir Michael O'Dwyer and His Majesty's troops. These involved question of facts to which the resolution did not refer. Nothing should be said in the Council which would prejudice or prejudge the committee's work.

Mr. Crum proceeding urged the appointment of a member of the non-official European community on the committee. He hoped Pandit Malaviya would accept this suggestion.

The Maharajah of Cassimbazar said the "Personnel of the committee was capable of improvement and he hoped that what happened in Calcutta should be within the scope of enquiry of the committee.

Malik Unar Hayat Khan said that the people of the Punjab did not want any commission of enquiry. They had already suffered too much by interference from people outside the Punjab. He could not say what would have happened if prompt measures were not taken.

Seth Nathmal said he was not prepared to support the resolution as it stood.

Mr. Sarma Urges Appointment of Committee of Britishers.

Mr. Sarma said that every one deplored the excesses committed in the Punjab. It would be highly desirable that a commission should be exclusively appointed in England composed entirely of Englishmen in England. There were still people who doubted the wisdom of action taken in the Punjab and which cast unmerited slur on the people of that province. There was an impression abroad rightly or wrongly and he hoped wrongly that British justice had never sunk so low as it did in the Punjab. Nothing had pained Indians so much as this fact. He strongly believed that a committee composed entirely of Britishers from Home should be able to go into the bottom of the affair.

His Excellency the Viceroy in adjourning the Council at 2 P. M. said the Council would meet tomorrow at eleven when legislative business will be taken up. If there was time after that discussion on Pandit Malaviya's resolution would be resumed, if not then, the resolution will be taken on Friday. The Council rose at 2 P. M.

Sir Dinshaw Wacha on Indo-Burma Railway

At to-day's meeting of the Council Sir Dinshaw Wacha asked:—Will the Government be pleased to state what progress has been made with the proposed railway between Burma and India, to whom has the concession for construction been given? Is it an Indian Company? Will the state build and manage the railway themselves?

Reply.

Sir Arthur Anderson replying said:—The preliminary investigations into railway connections between Burma and India have not yet been completed. During 1914-15 extensive survey operations were carried out to ascertain the best alignment for a rail connection along the coast route between Chittagong and certain station on the Burma railways, south of Mandalay. A rival route via the Hulsong valley between the northern section of the Assam Bengal Railway and the section of the Burma railways north of Mandalay was to have been surveyed during the following year but was postponed because of the war. It is now proposed to commence this survey during the coming cold weather and on its completion the Government will have sufficient information to enable them to decide which route shall be adopted. Thus no arrangements for the construction of a line have yet been made nor has any concession been granted. But it is probable that the line selected will be built at the cost of the Government and worked by one or other of the main lines which it will connect.

Thursday's Proceedings.

The Coinage Bill.

SIMLA, September 11. The Council reassembled this morning, His Excellency the Viceroy presiding. Mr. Howard introduced the Indian Coinage Act Amendment Bill. He explained that the Bill provided for the coinage, in addition to the existing silver half and quarter rupees, of nickel eight and four anna pieces, and for their being legal tender for payments up to one rupee. The position as regards the legal tender of the existing half and quarter rupees will remain unchanged. The Bill also provides, on account of the increased value of nickel pieces now to be issued, for the cutting of counterfeit nickel coins. The coinage which was meant to be issued was not ready for production.

Mr. Crum said that the Bengal Chamber of Commerce had already submitted a memorandum on the subject. The most important thing was to have coinage independent of silver.

Cantonments Act Amendment.

His Excellency the Commander-in-Chief introduced the Cantonments Act Amendment Bill. He explained that doubts have arisen as to whether the powers conferred on the Governor-General in Council in Section 24 (20) of the Cantonments Act, 1910, [15 of 1910] are sufficient to enable rules consistent with the Act to be made providing for the imposition of fees for the grant of licences to persons carrying on certain trades, callings and occupations in Cantonments. It is, therefore, proposed to take power to make rules which will admit of the imposition of fees for the grant of such licences. Again, Section 24 (23) of the Cantonment Act, 1910, empowers the Governor-General in Council to make rules, among other objects, for the suppression of loitering and idling for the purpose of prostitution and for the removal of

and exclusion from a Cantonment of disorderly persons." These powers do not authorize the making of rules for the suppression of brothels, or for the effective prevention of prostitution in Cantonments. It is a common fact that prostitution is also carried on in Cantonment areas without licensing or importuning for the purpose and that prostitutes and procurers are not necessarily disorderly persons within the meaning of the Section. Under Rule 12 (C) of the Defence of India (Consolidation) Rules, 1915, the competent military authority has power, where any house or building in any place where troops are assembled or in the vicinity thereof is used as a brothel or for the purpose of habitual prostitution, to discontinue the use of the house or building for these purposes. Power to act under this provision is, however, temporary and in any case it has been found ineffectual, since the persons dealt with under the rule merely scatter on a Cantonment area and ply their trade in other houses or buildings. The law has also been evaded by the prostitutes marrying their pimps. It is, therefore, proposed in the interest of the health of the troops to take power to make rules which will admit of the suppression of the evils in question.

Cinematograph Act Amendment

Sir William Vincent next introduced the Cinematograph Act Amendment Bill. It was stated that the Cinematograph Act, 1918, (2 of 1911) has not yet been brought into force, as it appears that the local conditions and circumstances vary so considerably in different provinces that the Act cannot be successfully administered without some measure of delegation and simplification of procedure. It is proposed, therefore, to introduce some modification of the Act in this direction. Thus it is proposed (a) to delegate to Local Governments the authority to constitute certifying boards, it being provided that not more than one half of the members shall be officials; (b) to provide that no certificates shall be valid in the ordinary course throughout India but that a certifying authority shall have power to require the production before it of a film already certified by any other authority; (c) to make provision of officials subordinate to certifying authorities and (d) to delegate to Local Governments the power to make rules under Section 8 (2) of the Act subject to any general conditions of restriction which the Governor-General-in-Council may impose. Finally, provision is made for introducing the Act piecemeal in order to allow a preliminary period during which owners of films now in use may submit them to optional certification before the Act comes into force. He said opportunity had been taken to give a statutory effect to the undertaking he gave to the Council about the constitution of the examining board.

Withdrawal of Capital.

The Hon'ble Mr. Howard, while moving the Bill to remove the restrictions imposed on the withdrawal of capital from the money market by companies, said that he thought that it was almost desirable to withdraw the measure which was necessary in time of war. Although the Act was to remain in force till six months after the war, the Government of India considered that there was no necessity for retaining it. The Act could suitably be repealed in view of the fact that its continuance was causing trouble to many persons involved.

Mr. Crum agreed with Mr. Howard about the speculation that was going on now about floating companies.

Sir Dinshaw Wacha said a determined warning from the Government in the matter of floating new companies was necessary and would be welcome. It would be a good thing if the Government seriously considered the amendment of the Companies Act with a view to restrict speculation.

Indian Merchant Shipping Act.

Sir George Barnes next introduced the Indian Merchant Shipping Act. He said it was difficult to add anything to the very clear statement as to the effect of the Bill, which is set out in the statement of object and reasons. Section 114 of the Indian Merchant Shipping Act, 1859, and Section 5 of the Indian Merchant Shipping Act, 1873, both exclude from the operation of the Act ships belonging to or in the service of His Majesty or the Government of India, or belonging to any foreign prince or State. The exemption thus covers vessels which have been temporarily hired for transport or other purposes as well as ships owned by the Government. In practice the exemption has been found to be inconvenient, in so far as it precludes investigations being made into shipping casualties occurring in connection with hired transports and also precludes suitable disciplinary measures being taken against officers and others of such vessels when found guilty of infringements of the shipping laws and regulations. The object of the Bill is to confine the exemption strictly to ships belonging to His Majesty or the Government of India. It may be well to give the Hon'ble member an example of the inconvenience which has arisen and which the Bill is intended to remedy. Accidents have from time to time occurred in the docks at Bombay to merchant vessels temporarily hired as transport. For example, a ship proceeding to her berth in the Alexandra Docks to embark troops, owing to the engines of the ship being full speed ahead, instead of full speed astern, collided with the dock wall and damaged her hull. It is obviously desirable that a casualty of this kind should be enquired into under the Indian Merchant Shipping Act and the certificate of any of the ship's officers who might be found to be in fault ought obviously to be dealt with, but as the law now stands no enquiry can be held. Incidentally I may mention that the Bill brings the Indian Merchant Shipping Act into harmony with the provisions of the English Merchant Shipping Act.

Tariff Act Amendment.

In introducing the Indian Tariff Act Amendment Bill Sir George Barnes said:—The effect of this Bill can be stated in a very few words. It is to impose an export duty of 15 per cent on hides and skins with a rebate of 10 per cent to hides and skins exported to other parts of the Empire and there tanned. Its object is to ensure that our hides and skins shall be converted into fully tanned leather or articles of leather, so far as is possible in India, and failing this, in other parts of the Empire, instead of being exported in a raw state for manufacture in foreign countries. I need not take up the time of the Hon'ble members with any detailed account of history of the hides and skins trade in India. It is common knowledge to all Hon'ble members that

before the war the hide trade was monopolized by the Germans, and at that time the tanning trade in India was comparatively very small. Great changes were brought about by the war. Immense quantities of leather were required for war purposes, for soldiers' boots, for saddlery and for equipment of various kinds and sufficient tanneries for converting the hides into leather were not available outside Germany. The result was that tanneries for this purpose sprang into existence in India under the guidance and with the friendly assistance of the Indian Munitions Board. In this way India rendered an immense service to Great Britain and her Allies in the war and incidentally greatly benefited herself. While the tanning of hides in India was fostered and stimulated by war requirements, the tanning of skins was injured, for it was found necessary to divert the energies of the skin tanners to the tanning of hides for military requirements. In fact, during part of the war it was unfortunately necessary to prohibit absolutely the tanning of skins. The present position is that we have in India at the present time some hundreds of tanneries for the tanning of hides, a large number of which have come into existence in India to satisfy Military requirements during the war. We have in fact the foundation of a flourishing tanning industry, but there is reason to fear that it may tend to dwindle and disappear with the diminution of military requirements if some other support is not given. We want to keep this industry alive, and we believe that in this case protection in the shape of a 5 per cent. export duty is justifiable and ought to be effective. It is clearly just also that the same measure of protection should be extended to the tanners of skins whose business, as I have already stated, was injured by the necessities of the war. Though Indian tanneries have enormously increased in number during the past three years they can only deal with the comparatively small proportion of the raw hides and skins which India produces and it is to the advantage of India and the security of the Empire generally that this large surplus should, so far as possible, be tanned within the Empire and with this end in view the Bill proposes a 10 per cent. rebate in respect of hides and skins exported to any place within the Empire. I should add that it is proposed to limit by notification the benefits of this rebate to hides and skins actually tanned within the Empire, and Indian hides and skins re-exported from the Empire for the purpose of being tanned abroad will not be entitled to any rebate. I need not tell you, Sir, that the effect of the Bill on the producers of raw hides and skins has been most carefully examined by our expert advisers. We have no desire to benefit Indian tanners at the expense of Indian cattle owners or dealers in hides and skins. We are advised that the world demand for Indian hides and skins is so great that there is no risk of any injury being done. We have no cause to be afraid of the competition of the raw hides and skins from other countries. In the world's leather market India has almost a monopoly in respect of skins and produces such a very large proportion of the lighter types of hides, which are by far the most suitable for certain purposes that the world will never be able to do without Indian hides in one form or another. In conclusion, the Bill is an effort to keep the tanning industry on its feet. The next few years will be years of difficulty and danger owing to the changed conditions and reduced demands for the army, but when these years are passed, I believed that the future holds out a promise of great possibilities for the tanning industry in India. We have the hides, the skins and practically all the tanning materials ready in our hands and an almost unlimited world demand for leather. It is one of the most promising Indian industries, and we hope that the beginning, which has been so well made, has a bright and successful future before it.

Mr. Crum, speaking on the Indian Tariff Act Amendment Bill, said that he thought it proper that duty should be kept no longer imposed than was necessary to launch the industry in India. As far as he was concerned it was a very simple Bill and it seemed to be quite satisfactory, but he wanted to refer to two points mainly connected with the Bill. India could not help importing hides and skins from England, but in order to give the Bill a practical shape it was necessary to see that a large number of Indian youths were educated in the industry of tanning. He suggested that a part of the duty which was proposed should be set apart for starting one or two schools of tannery in India. If some schools were located in different parts of India, and if the necessary staff for such schools was imported from England, he was quite sure that within a few years there would be in India an industry of tannery which might meet the demand of the country. He pointed out that the exporters of raw hide and skin would not give support to the Bill chiefly on the ground of the effect it would produce on them, but anyhow the amelioration of the problem depended on the lines he suggested.

Mr. Nigel Paton thought the Bill was the first fruit of the labours of the Industrial Commission, and it was the first step towards the industrial regeneration of India.

The motion was further supported by Mr. Mir Asad Ali and Sir Dinshaw Wacha. The latter thought the Bill was the harbinger of similar other measures. Mr. Sarma congratulated the Government on their economic policy. Pandit Madan Mohan Malaviya thought it was a great tragedy that in spite of all the resources and economic supply of raw hides the Government should not start tanning industries in India but should grant rebate to countries which imported hides.

Sir George Lowndes, replying to Pandit, Madan Mohan Malaviya said what was proposed under the Bill was to find an outlet for the surplus produce of this country.

Sir George Barnes, replying to the debate said that all contracts would be respected, provided it was a contract with a country to which export was not prohibited. Replying to Pandit Madan Mohan Malaviya, he said that the Government had only a limited amount of money to spend on developing the tanning industry. It was first the intention of the Government to help individual tanner and not crush him by Government enterprise.

The motion to introduce the Bill was accepted.

(To be Continued.)

చీనాలో కలరాగానండుట.

లండను, సెప్టెంబరు 9:—పీకింగునండి మొత్తముగ తిరిగి తెలియజేయును.—పీకింగు, బీజింగ్ లో కలరా వ్యాధి విశేషముగ వ్యాపించలేదు. అయిన విశేషము లొక్క నుగురుమాత్రమే మరణించిరి హానానందలి నగరమున వెన్సింటిలో ఒక్కొక్కనగరమును 500 మంది చొప్పున ప్రజలు మరణించిరి. ఉత్తర చీనావశేషమందలి మరణముల మొత్తము చాల విశేషముగ నున్నది. హుయారియాలో చాలమందిమరణించిరి. ఒక్కొక్క నగరములో 4000 మంది మరణించిరి. ఆయన నీవ్యాధి ఇంకలానే యాదిపోవు నని తలంపబడుచున్నది.

మార్చలీసు కాన్ఫెరెన్సుల అల్లరి.

మార్చలీసు, సెప్టెంబరు 10:—నాదికాపనివారలు కోరి నట్లు జరుగనందున 'I' క తేదీ కడఁబడి, నమ్మకపై నరని ప్రేమ్ము యూనియను సభ నాడు ప్రకటించిరి.

లమెరికా ప్రతి

న్యూఢర్లీ, సెప్టెంబరు 9:—దక్షిణకంస్థానము లందలి ప్రతికర్తనాయకులు ప్రతిపది ప్రతికర్తను నందు శాక ప్రయశంభుము నెలకొల్పి నిర్ణయించిరి. ప్రతి గ్రామమునందలి ప్రతి కొని వాని నిలవ జేయవలయు నని వారి సంకల్పము కర్వనానుదాయుల కమిటీవాను నిర్ణయించు తీర్మానంబు అంతటికి నిశ్చయము.

న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 10:—కార్మిక మెర్సికా గు నిన్నటికొక ఇవటికి విచ్చేసిరి.

యువరాజుగారి సంచారము

విజ్ఞి నెస్, సెప్టెంబరు 10:—శ్రీ యువరాజుగారు నిన్నటిదినమునటికి విచ్చేసిరిసంతన ప్రబల్యంతోకానామతో వారి వాదించిరి.

డెయిలీన్యూసుసంపాదకత్వము

లండను, సెప్టెంబరు 10:—ఎ. జి. వార్డెనరుగారు డై రెక్టరుల వోల్టలో జేయమిత్తము డెయిలీ న్యూసుపత్రికా సంపాదకత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

గనులను జాతీయము చేయుట.

లండను, సెప్టెంబరు 10:—గనులకు జాతీయము చేయవలయునని నైరీ గారు ప్రజా ప్రెస్టిజియోర్యాయనప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసులో 44,78,000 మంది అనుమాను ను 70,000 మంది ప్రతిపాదులుగ వోట్ల నిచ్చిరి. తరువాతకు తే:యన 890 కేసుంది జనరలవర్క్సు యూనియను ని ఘ్న యోట్ల ని యలేదు. కోట్ల కమిషను వారినిజే:కలలో ఎక్కువమందితెలియజేసిన నూన సల ప్రకారము మెంటు కిగిని ఏర్పాటులకు జేయవలసినదని వార్ల మెంటు కమిటీవాను గనిపరివారలతోగలసి ప్రభుత్వము వారిని తట్టుదలతో గోరవలసినదని నూ, ప్రభాను మంత్రిని మెంటు కమిటీ సంధ్యంప వలయునని నూ వార్ల యూనియను డెను. ప్రభుత్వమువా రట్లు జేతు సంగీకరింప కుండునెదల వారట్లు చేయుటకేమి జేయవలయునని నిర్ణయించు నిమిత్త మొక "స్పెషలు కాంగ్రెసు" ఆహ్వానింప బడును.

ఆర్యవైశ్యుల కొక విజ్ఞానము.

అయ్యల, లక్ష్మీనంపన్నుల ను మనకు సాధారణముగ చేరువైన మనలో దీక్షు సానులు విద్యాసానులు పెక్కు మందికలరు. ఈ విషయము నందఱు నెలకొనియున్న సాధారణవృత్తు మొదలై కోటికొంతవలకు ఇంకల కేమి యుపాయము ఆలోచించిన వాకొక్కరును లేరు. మనలో వారుకొని యున్న దాంభిక దురాచారములు జరుగఁజుటకు, మనలోని దీక్షసాదుల శక్త్యవయగ అభివృద్ధి నొంది సంకష్టలై యుండుటకు రెండు మార్గములు కలవు. మొదటి తే మనఁగా—ఒక నిధిని యేర్పాటుచేసి మన వైశ్యులలో నందఱుని వివాహ సమస్త కార్యములందు కొంతసాముకు మిగిల్చి ఈవిధానిదే—వీదలు, యువకులు మున్నగువారికి దీనిద్వారా సాయముచేసి వృద్ధి కెచ్చుటయు నూ, రెండవది—ధనికులు దుర్గులు లను భేదమున నీడి అందఱు నయముగా భోజనవర్తిభవములకు సంబంధపాంధ వములకు చేసికొని వృద్ధి కెచ్చుటయు నైయున్నది. కనుక మనవారు సాధ్యమైనంత త్వరతో వైని చెప్పిన రెండు మనలను చేసి సంఘము అభివృద్ధి చేయవలయునని కోరెదను.

జడవత్తె కా. } చింగి వరదయ్య కెట్టి.
కరవలకోటి. } కో. రాచయ్య కెట్టి.

విశేష తంత్ర వార్తలు

(రైతులకు పాఠశాల)
నానాదేశ సంఘము.

అందఱు, సెప్టెంబరు 9:—నానాదేశ సంఘము ప్రారంభ సమావేశము జరుగుచున్నది. జర్మనుల క్రతువున సంధి వరకుల సంకీర్తించుచు సంకీర్తనలు చేసిన పాఠశాల నానాదేశ సంఘము ప్రభుత్వమునకు అందఱు నగరమున జరుగును. సంఘములో సంబంధముగల యందఱు ప్రతినిధులు నానాదేశ సంఘము విజృంభించును. సభవారు మొట్టమొదట చేయవలసిన పాఠశాలలో పరిపాలనార్థ మొకపరిపాలక సంఘము నేర్పరచుట. నానాదేశ సంఘము వారి సారంభించిన 15 దినములలో ఈ పరిపాలక సంఘము రూపురేఖ బడచుల యును. దాంట్లొక పరిపాలనార్థము చూడ సాధ్యమగునంత త్వరలో సంతకమునను నేర్పాటుచేయవలయును. సర్వవికల్పమును గాని యుఖ్యకార్యదర్శిగ నియమించుచు చేసిన ఏర్పాటునది దృఢపరచును. పిమ్మట వాషింగ్టన్ లో జరుగజోవు నానాదేశ సంఘము ప్రభుత్వమునకు తాలూకు కార్యక్రమములను నిర్ణయించబడును. ఈ ప్రభుత్వమునకు మార్చి నెలలోగా జరుగునట్లు చేయు. కార్యదర్శకవర్గమున తాత్కాలికముగ నియమించబడిన యుద్ధోగి యులు పదిదేశముల వారు.

బిటను రుప్యాదేశములు.

అందఱు, సెప్టెంబరు 9:—అనతికాలము క్రిందటనే రుప్యాదేశమునందీ వచ్చిన పార్లమెంటు కార్యకర్తలకు కర్మములను వార్తగానిన సంకీర్తించగా, నర దిట్లు చెప్పెను. “మనవత్తుల కీర్తనలవ్యవస్థల నీకర్తవ్యమున విడుచుట జోరైనట్లు కనబడుచున్నది. రుప్యాదేశమునందీ వచ్చిన రుప్యాదేశమునందీ వచ్చిన అటువై మనకేర్పరచినంత నే వారికి రోగ గణగలదు. రుప్యాదేశమున కేమిటికి, తీసికొని జర్మనులు వారిని వర్జయిరంగమున కంతకుండచేయు నిమిత్తము మనము రుప్యాదేశ గిరితిమి. మన ఆకాశమున తీరింది గావున నింకమనదట్లులేని మనము తాత్కాలమున మనకు రోడ్డుదినవారికి, “మారుమూట చాలసహజ మొనరించిరి. గావున మేమింక మారుమూట జోయెదము. మారు భగవంతుడు మేము చేయునుగాక యని కోరెదము.” అని చెప్పి వారి యాతకాలమున మనదారిని మనము మరలుట న్యాయముగ నుండునా? ఇట్టి అన్యాయములే ఘోరము. మనకొకట ఇతరులతో కత్తి త్వము చెప్పి పెట్టుకొనినవారి నాకత్తివులు చేయించుచుండ ‘మారుమూటగుగాక’ యని మొగము తుడుపుమాటలు చెప్పి మనదారి నేరెంచుట మహాభంగ సాహసము.”

బాల్మికు సమస్య.

బాల్మికు, సెప్టెంబరు 10:—బాల్మికు సమస్యను గూర్చి ఏమి తీర్మానములు చేయబడినదియు తెలుగువారుకు ఎత్తైనదియో వెల్లడియో, బిహూనియో ప్రతినిధులు సంధిసభ వారి కొక లేఖనంపిరి. బోర్లైక్కులలో తాము యుద్ధమున రింకవలయునని తమకు స్వార్థంత్రయము నొకను బానశ్యకమని వారు ప్రకటించుచున్నారు. తమకు నానాదేశ సంఘమున కేర్పరచయననిగూడ వారు చెప్పచున్నారు.

అస్ట్రీయా వలసదేశములు.

బాల్మికు, సెప్టెంబరు 9:—అస్ట్రీయా యంగ్లీకరకార్థ మేర్పరుపబడిన కలసజ్జేయ నియమములు ఉన్నతసభవారింగీకరించిరి. సురద్రావకములు, ఆయుధ సామగ్రిలు వీటి విక్రయమును గూర్చి యా నియమము లేర్పరచ బడినవి. 1890 వ సంవత్సరములో ప్రకటించబడిన బ్రస్సెస్సు ప్రకటనా నిబంధన లానియముల ప్రకారము రద్దుచేయబడుచున్నవి.

అస్ట్రీయా సంధియేర్పాటు.

నెంటు జర్మేయను, సెప్టెంబరు 10:—అస్ట్రీయా సంధి వర్తమాన నేడు సంకీర్తనలు చెసెది. నేటియందను 10-15 గంటలపుడు చాట్ నెంటు జర్మేయనందలి సభాభవనమున అస్ట్రీయా ఛాన్సలరు చాట్ నెంటు సంధిక్రమమునై సంకీర్తనలు చేసిరి. తక్కిన ప్రతి గంట నూడే సంకీర్తనలు చేసిరి. మొదట అమెరికా

ప్రతినిధియు, తరువాత బ్రిటిషు ప్రతినిధియు పిమ్మట తక్కిన ప్రతినిధులను సంకీర్తనలు చేసిరి. సంకీర్తనలపుడు ఈ నేనియ, బాగోక్లావు ప్రతినిధులు హాజరుకాలేదు.

ఫీల్డుమార్షలు సర్ ఎడ్మండు అల్లెంబీగారు.

బాల్మికు, సెప్టెంబరు 10:—లాయకు బార్ని గారిని కలసికొనుటకు ఫీల్డు మార్షలు సర్ ఎడ్మండు అల్లెంబీగారు ద్యూ విల్లీ కేరి.

నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధి సంఘము.

స్థాపితము 1902 సం॥

1880 సం॥ 21-వ చట్టముక్రింద రిజిస్టరుచేయబడినది. 1920 సం॥ ఏప్రిల్ నెలలో జరుగు ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిపరీక్షలకు కేరళగ్రంథములు. ఉత్తమతరగతి.

యొఖ్యభాగము:— 1. సాహిత్యము: 1. భాగవతము సత్తరుస్థానము మొదటి 285 పద్యములు 2. దుర్గేశ సంధి (ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథములలోనిది) 3. పీఠికలింగం పంతులుగారి ఆంధ్రప్రభుల చరిత్రలోని నందితిమ్మప్ప, నంతు సాల నృసింహాచారి, వైచరాజు వేంకటాచార్యుని, దూబగుంట వారాణాశివ తిలకములు. 4. అబలాసచ్చరిత్రకర్తముల లోని రాణి దుర్గావతి, రాణి రామాబాయి, వీరవతి, రాణి గౌరీ లక్ష్మీబాయి.

(ii) వ్యాసరచన. (iii) శుభాశీర్షిక, జుతుకీరకావ్యము. (శ్రీరాజు కామేశ్వరరావుగారిచే వ్రాయబడినది).

ఇచ్చాభాగము:— 1. హిందూ మతము యగము (విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథముల) ప్రపంచభూగోళము 8-వ భాగము. (ఎమ్. సీతారామాచార్యులచే వ్రాయబడినది). (ఈ) (ii) గణితము రెండుభాగములు (వి. వి. శుభాశ్వా గారిచే వ్రాయబడినది). పదార్థవిజ్ఞాన కావ్యము మొదటి 150 పేజీలున్న (ఈ) (iii) పదార్థవిజ్ఞాన కావ్యము మొదటి 150 పేజీలున్న రసాయనకావ్యము మొదటి 185 పేజీలున్న (ఈ) (iv) రసాయనకావ్యము 185 పేజీలున్న వృక్షకావ్యము (విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథముల) పూర్తిగను.

మరొక:—ఈ పరీక్షకు పూర్తిగాగాని రెండు భాగములకు కేరళముగా గాని చదువరయ్యును—బహుమానములు ఒకవర్గాయము పూర్తిగా నుత్తీర్ణులైనవారికి ఈయబడును.

మధ్యమతరగతి

1. సాహిత్యము:—(1) అంబరీషోపాఖ్యానము నటీక (వాల్మీకిరామస్వామికావ్యములకంటె మద్రాసు) (2) నానా భగవంతు (ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథముల), (3) నికరీయర్ (కేరళ వేంకటరామకావ్యములలోనిది).

2. గణితము:—(నెలవనకావరం) 3. హిందూ శాస్త్రచరిత్రము:—(కె. పి. వీరరాఘవాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడినది) 216 పేజీలున్న మొదలు 108 పేజీ అక్షరలభింకు.

4. భూగోళము:—కె. పి. వీరరాఘవాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడిన ప్రపంచభూగోళము మొదటిభాగములో 82 పేజీ మొదలు 70 వరకున్న రెండవభాగములో 120 పేజీ మొదలు 160 వరకును.

5. కావ్యసంగ్రహములపాఠములు:—(కె. పి. వి. సత్యనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది పి. ఆర్. రామలింగయ్య నరసాపురం.)

6. వ్యాసరచన. మరొక:—ఈ పరీక్షకు పూర్తిగా నన్ని భాగములకు ఒకవర్గాయము చదువవలెను. ఈరంగతివారు ఉత్తమతరగతి పరీక్షలోని శుభాశీర్షిక జుతుకీరకావ్యములకు కేరళ రాజమును. ఈభాగములో మొదటివారికి తొలిమొదటిభాగము రావుగారియ్య బంగారుతరక మియబడును.

ఆర్యులారా! శ్రీవిద్య యాంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథములను నొకయొక్కసాధనమని ఎల్లరంగిన యంగీకరు. కాన ముచే నే చేటు జరుగవచ్చు శ్రీవిద్యులనుపరీక్షలకు తమ వారీయము నుప్రార్థించియు, మౌనంపుమునకుభవనసహాయము చేసియు మాయాద్యములకు దోడ్పడ బ్రార్థింతులు.

పుల్లారట్ల పేరయ్యకాశ్రమి. వి. పి. యల్. టి. నరసాపురం 5-9-19. కార్యదర్శి.

మంచి తరుణము!
ఈ ధరలు ఏడుదినములవలెనే యుండును.
మానవ్య చాల మొత్తము నిజమయ్యునును భరత్గిరి విక్రయంక బూనితిమి. ఎన్ని ఇంతి వర్తలు కావలయుననినను దొలగెను. 6 దినముల కలరు వర్తలులపు. కలరు వర్తలు 1-12-0, కేంద్రే చీటివర్తలు 1-12-0 కాకిరవర్తలు 1-12-0. అమాచాచార్య భోగతి 6 మూలలు పొదుగు 8 మూలలు వెదల్పు నెల 2-12-0, రెండవరకము 2-8-0; గట్టిచాను ఆంగ్లవిశ్రమము 6 మూల పొదుగు 8 మూల వెదల్పు 2-8-0 (చాయకు ఉత్తరవాదము) వ్యాపారలకు తక్కిన కమిషనుపై సామానులు కొని సంకలనును. వర్తలు 1-12-0 పిచి చార్జి 0-4-0; 8 కొనిన పోటీజ ఇవాను. చిరునామ: కొర్నాటు వట్టుజవిలి వ్యాపారులు, 272 మింటస్ట్రీటు, మింటురిల్లింగు పోస్టు, మద్రాసు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు
బెజవాడలో ఈనెల 13 వ తేదీ కనివారం రాత్రి ద్రౌపతివస్త్రాపహరణ నాటకమును ప్రదర్శన మొనరింతురు.
మొదటగా సామ్యుపంపిన యిక్కర గ్రామములకు 1, 2, తరగతుల టిక్కెట్లకు రిజర్వు చేయబడును. అన్ని తరగతుల టిక్కెట్లు నాటకకాల మొదల కనివారం సాయంత్రము 2-30 మంటల లగాయితు అమ్ముబడును.
టిక్కెట్ల వివరము:— పురుషులకు రు. 2, 1-8-0, 1-0-0, 0-4-0, స్త్రీలకు మిదై 0-8-0. (1752) క. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రమహానగ్రహము
(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ము.) (1754)
312, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాస్.
ఇది లాభమును గడించుట కేర్పరచ బడలేదు. తెలుగువారికి అనుకూలముగు భోజనము పెట్టుటకు మాత్రమే యేర్పరుపబడినది. వంటచేయుటకు తెలుగుదేశపు బ్రాహ్మణులే నియమించబడిరి. ప్రారంభమై నెలదినములు మాత్రమే మొనది. ను మారు 100 మంది ప్రతిఫూలను భోజనము చేయబడున్నారు. చెన్నపురికి వచ్చు ఆంధ్రులందరు యిక్కడ భోజనపడుచాయము పొంద ప్రార్థితులు.
National Psycho Physical Culture University College
WANTED—STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars to:—
Prof. B. RAMAJOGA RAO,
255, Thambu Chetty Street, (Upstairs) Madras.

VITAFER "PICKS YOU UP"
the more quickly and the more surely because at the same time IT BUILDS YOU UP. The nerves are FED, not merely stimulated; the blood is enriched; and the entire system revitalised.
Obtainable from
SPENCER & CO. LTD.,
MADRAS & BRANCHES.
Vitafer Small Tin 2 4 0
" Medium " 3 14 0
" Large " 6 12 0

